

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 43
November - Lapkritis 9, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE

ir apie

LIETUVA

- Lapkričio 8 d., Lietuva perėmė pirmininkavimą Europos Tarybos Ministrų Komitetui. Iki ateinančių metų gegužės 16 d. Lietuva pirmą kartą savo istorijoje pirmininkaus šiam įtakingam tarptautiniam valstybių forumui. Lietuvos Seimo delegacijos vadovas Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje Jonas Čekuolis sakė, kad tai yra išskirtinis įvykis mūsų valstybės užsienio politikos istorijoje. Kas šešis mėnesius Europos Tarybos Ministrų Komitetui pirmininkaujančios šalys keičiasi abėcėlės tvarka. Lietuva perims pirmininkavimą iš Lichtenšteino, prieš tai buvo Latvija, po Lietuvos pirmininkavimą perims Liuksemburgas. "Tačiau nuo pirmininkaujančios valstybės nemažai priklauso; pirmiausia - nuo jos Užsienio reikalų ministerijos aktyvumo", sakė J. Čekuolis. Jo nuomone, Lietuvos užsienio reikalų ministrui Antanui Valioniui tai bus tikrai įtemptas laikotarpis, - ne vien tik sprendžiant Lietuvos užsienio politikos reikalus. J. Čekuolis teigimu, Lietuvos diplomatinio vadovui, kaip Europos Tarybos Ministrų Komiteto pirmininkui, teks lankytis įvairiose valstybėse, ypač karštuose taškuose, o po dviejų savaitių, lapkričio 19-20 d., Vilniuje vyks Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos Politinių reikalų Komiteto posėdis. Jame, be kitų klausimų, bus svarstoma padėtis Baltarusijoje. Kitų metų gegužės 15-16 d., Lietuvos pirmininkavimo pabaigoje, Vilniuje įvyks 110-oji Europos Tarybos Ministrų Komiteto sesija. Tai bus didelis renginys, kuriame dalyvaus 43 Europos šalių užsienio reikalų ministrai arba jų pavaduotojai. Europos Taryboje yra 43 Europos valstybės. Ministrų Komitete šalys narės bendradarbiauja vyriausybiniu lygiu; tai yra vyriausybės atstovų forumas. Parlamentiniuose lygiu šalės narys bendradarbiauja Parlamentinėje Asamblėjoje. Joje 602 nariai: 301 atstovas, turintis balso teisę, ir 301 - jų pavaduotojas arba pakeitininis narys. Lietuvos Seimo delegaciją Parlamentinėje Asamblėjoje sudaro 8 parlamentarai, Lietuva kaip valstybė šiam forumui turi 4 balsus. Nuo 1994 m. veikia vietinės ir regioninės valdžios atstovų susirinkimas, vadinamasis Europos vietos ir regionų valdžios kongresas. Jame yra savivaldybių atstovai iš visos Europos. Keturi mūsų šalies atstovai delegavo Lietuvos savivaldybių asociaciją. Su Europos Taryba yra susijęs ir Europos žmogaus teisių teismas, tai yra pagal Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją sudaryta teisminė institucija. Ji nagrinėja asmenų ir asmenų grupių skundus dėl Konvencijoje įtvirtintų žmogaus teisių pažeidimų valstybėse Konvencijos narėse. Teismą sudaro 43 teisėjai, - po vieną iš kiekvienos valstybės. Lietuvai jame atstovauja buvęs Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Pranas Kūris. Lietuva ET nare tapo 1993 m. gegužės 14 d.

JAV ADMINISTRACIJA IMASI PRIEMONIŲ, KAD UŽKIRSTŲ KELIĄ TERORISTAMS PANAUDOTI RAUPŲ BAKTERIJAS

Šalyje tam rengiami gydytojai ir skiepijami gelbėtojų būriai. Šios nedidelės specialistų grupės bus pasirėmusios skubiai vykti į bet kurią JAV vietą kovoti su pavojinga raupų liga, kuri oficialiai išnaikinta pasaulyje dar 1980 metais. Tačiau ekspertai mano, jog šios ligos epidemijos protrėkius gali sukelti bioteroristai. Kaip manoma, raupų bakterijų šiuo metu yra JAV ir Rusijos labora-

torijose, bet gali jų būti ir komunistinės Šiaurės Korėjos bei Irako biologijos centruose, pažymi lapkričio 5 d. laikraštis "The New York Times".

Praėjusią savaitę buvo paskiepyti maždaug 140 epidemiologijos specialistų, iš kurių sudaromi gelbėtojų būriai. Nuo greitai plintančių raupų bacilų gali žūti labai daug gyventojų. Todėl, kaip pareiškė aukštas Amerikos sanitarijos

gydytojas, "mūsų susirūpinimas neapsiriboja vien juodligės grėsme". Praėjusį mėnesį Jungtinėse Valstijose per karinius mokymus buvo tobulinami kovos su raupų užkratu veiksmai Oklahoma City. Paaškęjo, kad galimybės kontroliuoti bacilų plitimą buvo greitai prarastos, ir liga galėjo išplisti maždaug 25 miestuose visose 50-yje JAV valstijų.

Interfax

DEZINFEKUOTOS JAV AMBASADOS VILNIUJE PATALPOS

Kaip pranešė JAV ambasados atstovai, dezinfekcija nuo juodligės ambasados patalpose buvo pradėta prieš 11 valandą. Nurodymą dezinfekuoti užkrėstas patalpas JAV ambasada gavė iš JAV Valstybės departamento lapkričio 2 d..

Kaip skelbta, lapkričio 1 d. Visuomenės sveikatos centre Mikrobiologijos laboratorijoje viename iš penkių JAV ambasados Vilniuje pašto maišų buvo išskirtas juodligės sukėlėjas "bacillus anthracis".

Lietuvos epidemiologai konsultavo JAV ambasadą dėl užkrėstų patalpų izoliavimo bei pasiūlė savo paslaugas dezinfekuoti minėtas patalpas. Korespondencijos skirstymo patalpos yra užsandarintos.

Spaudos žiniomis, Vilniuje išaugintos juodligės bakterijos lapkričio 5 d. buvo išsiųstos į Washingtoną, kad JAV specialistai galėtų palyginti jas su šioje šalyje platinamo užkrato kultūromis.

Patikrinus penkis JAV amba-

sados Vilniuje naudojamus diplomatinio pašto maišus, kuriuose atkeliauja korespondencija iš Washingtono, lapkričio 1 d. viename iš jų rasta juodligės sukėlėjų.

Diplomatinio pašto maišai pasiekia Lietuvą reguliariais komercinių avialinijų skrydžiais. Iš oro uosto maišus su paštu paima ambasados pašto kurjeris, kuris nugabena pašto siuntą į ambasados korespondencijos skyrių.

Lietuvos pašto darbuotojai neturi kontakto su JAV diplomatinio pašto.

Atsakingi Lietuvos pareigūnai užtikrino, kad juodligė Lietuvos visuomenei negresia.

Pašto siunta, kurios viename maišų rasta juodligės sukėlėjų, buvo išsiųsta iš JAV tarp spalio 11-os ir 24-sios. Vėliau, radus užkrato JAV Valstybės departamento pašte, tokio pobūdžio siuntos buvo nutrauktos.

Lapkričio 1 d. laboratorijoje išskirtas juodligės sukėlėjas "bacillus anthracis" buvo pir-

masis atvejis Europoje ir antrasis pasaulyje, pasiekęs JAV ambasadas paštu. Pirmasis atvejis buvo užregistruotas JAV ambasadoje Peru sostinėje Limoje.

Ambasados pašto maišai buvo perduoti laboratorijai spalio 30 d. Per dvi dienas iš vieno maišo mėginio išaugo juodligės sukėlėjo kultūra. Išauginta bacila užkrėsta bandomoji pelė sirgo juodlige ir nugaišo.

JAV ambasada paskelbė, kad kaip ir kitos šios šalies diplomatinės atstovybės visame pasaulyje dėl juodligės užkrato grėsmės laikinai nutraukė susirašinėjamą paštą su Valstybės departamentu.

JAV diplomatinio pašto paslaugos sustabdytos po to, kai anksčiau šį mėnesį buvo patvirtinta, jog kai kurios Valstybės departamento pašto skirstymo priemonės yra užkrėstos juodligės sporomis. Atsakingos JAV tarnybos dabar ruošia priemones, kurios užtikrintų pašto saugumą nuo užkrato.

BNS

trukdžiai.

Kaip pažymima dokumente, negauta jokių pranešimų apie įkalintuosius ar suimtuosius už religinius įsitikinimus Lietuvoje.

Valstybės santykiai su oficialiai užregistruota žydų bendruomene yra geri.

Pranešime pažymima, kad Lietuvoje per holokaustą buvo nužudyta daugiau nei 200,000 tūkst. žydų, t.y. 95 proc. prieškarinio žydų bendruomenės, ir šalyje tebevyksta susitaikymo su savo praeitimi procesas.

Anot pranešimo, nuo 1999-ųjų Lietuvos žydų bendruomenė reikšė susirūpinimą dėl kai kurių politikų antisemitinių pasisakymų. Tačiau, kaip pažymima pranešime, šalies politinė vadovybė ir nacionalinė žiniasklaida pasmerkė marginalinių politikų antisemitinius pareiškimus.

Pranešime, neminint Vytauto Štusauskio pavardės, pažymima, kad "2000-ųjų spalį politikas, žinomas antisemitiniais ir žydus bei užsieniečius žeminančiais pareiškimais, buvo išrinktas į parlamentą. 1999-aisiais jis laimėjo mero rinkimus antrame pagal dydį šalies mieste Kaune".

Pranešime taip pat pažymima, kad pernai balandį Lietuvos katalikų bažnyčia atsispašė už lietuvių nusikaltimus per holokaustą, ir šiame atsiprašyme Bažnyčia pirmą kartą pripažino, jog kai kurie lietuviai dalyvavo masinėse žydų žudynėse.

BNS



Raudonojo kryžiaus ligoninė Santariškėse Vilniuje

A. Balbieriaus nuotr.

VOKIETIJA GALI PAREMTI IDĖJĄ BALTIJOS ŠALIS KARTU PRIIMTI Į NATO

Vokietija mano, jog Estija, Latvija ir Lietuva gali būti priimtos į NATO tuo pat metu, pareiškė lapkričio 2 d. Taline Vokietijos gynybos ministras Rudolf Scharping, susitikęs su šalies premjeru Martu Laaru.

Premjero atstovas spaudai pranešė, kad svečias labai gerai įvertino Baltijos šalių darbą rengiantis tapti Aljanso narėmis. Pasak R. Scharpingo, Vokietija pritaria aktyviai Šiaurės Atlanto aljanso plėtrai.

Savo ruožtu, M. Laar patikino Vokietijos gynybos ministrą, kad Estija toliau stiprins savo ginkluotąsias pajėgas ir rengsis narystei NATO.

R. Scharpingas taip pat susitiko su Estijos prezidentu Arnoldu Ruuteliu, gynybos ministru Juri Luiku, užsienio reikalų ministru Toom Hendriku Ilvesu ir kitais pareigūnais.

Svečias susitiks ir su buvusiu Estijos prezidentu Lennartu Meri.

BNS

BIN LADEN DUBAJUJE BUVO SUSITIKĘS SU ČŽV AGENTU

Dėl rugsejo 11-osios išpuolių Jungtinių Valstijų persekiojamas Osama bin Laden liepos mėn. buvo gydomas Jungtinių Arabų Emyratų (JAE) Dubajaus mieste esančioje Amerikos ligoninėje, spalio 31 d. pranešė Prancūzijos dienraštis "Le Figaro" ir radijas "Radio France International". Ligoninėje bin Ladeną aplankė ČŽV pareigūnas.

Ieškomas teroristas liepos 4 d. atvyko į Dubajų iš Pakistano Kvetos miesto. Tą pačią dieną dėl inkstų veiklos sutrikimo jis buvo paguldytas į šią ligoninę, o liepos 14 dieną išrašytas, rašo "Le Figaro", remdamasis liudininku, dirbančiu ligoninės administracijoje.

Pasak dienraščio, O. bin Ladenui gydantis, ligoninėje jį aplankė Dubajuje dirbantis JAV Centrinės žvalgybos valdybos (ČŽV) pareigūnas.

"Po kelių dienų šis ČŽV darbuotojas pasigyrė keliems draugams, kad lankėsi Saudo Arabijoje gimusio milijonieriaus ligoninės palatoje", - rašo "Le

Figaro".

Liepos 15 d. šis ČŽV darbuotojas buvo skubiai iškviestas į Washingtoną, praneša laikraštis ir radijo stotis "Radio France International", remdamiesi "autoritetingu šaltiniu".

O. bin Ladeną į Dubajų atlydėjo jo asmeninis gydytojas ir artimas bendražygis, kuris, "Le Figaro" žiniomis, galėjo būti egiptietis Ayman al-Zawahiri, taip pat asmens sargybiniai ir alžyrietė slaugė.

JAV pareigūnai šių pranešimų nekommentavo.

Tuo tarpu Amerikos ligoninė Dubajuje spalio 31 d. kategoriškai paneigė, kad pasaulyje labiausiai ieškomam teroristui liepos mėn. čia buvo gydomas instų veiklos sutrikimas. "Jis niekada nebuvo mūsų pacientas", - sakė AFP ligoninės vadovas Bernard Koval.

"Osama bin Laden čia niekada nebuvo. Ši ligoninė per mažą, kad kas nors nepastebėtųs įsmuktų pro užpakalines duris", - pridūrė jis.

AFP

NEW YORKO UGNIAGESIUS UŽPUOLĖ "PASAULIO PREKYBOS CENTRO KOSULYS"

Daugiau kaip keturiems tūkstančiams New Yorko ugniagesių nustatyti simptomai, kuriuos medikai jau vadina "Pasaulio prekybos centro kosuliu". New Yorko ugniagesių tarnybos plaučių ligų gydytojas po pirmųjų tyrimų bėgsta, kad asma gali išsivystyti net trečdaliui ugniagesių, dalyvaujančių pietinėje Manhatteno

dalyje tvarkymo darbuose.

Žmonėms, pas kuriuos pastebėti minėti simptomai, kategoriškai uždrausta rūkyti. Be to, jiems nurodyta naudoti specialius inhaliavimo aparatus ir gerti antibiotikus. Manoma, kad ugniagesių plaučiams smarkiai pakenkė įkvėptos dulkės, sutrintas betonas ir kitos kietos

(nukelta į 4 psl.)

Mintys apie juodligę

Antanas Dundzila

Juodligė Amerikoje vistik plinta. Ar tai teroristų, niekšų ar idiotų darbas - čia nespėjime. Daug svarbiau yra konkrečiai pakalbėti apie įmanomas, kiekvienam prieinamas apsaugojimo priemones bei tam tikras išdavas, kurios gali paliesti išeivijos lietuvių.

Šiuo metu (spalio pabaigoje) bene didžiausias užsikrėtimas juodligės virusu plinta per pašta. Į šį reiškinį čia kreipiu visą rašinio dėmesį. Apie paštu mus pasiekiančius laiškus, atvirukus bei spaudą čia trumpam pamastykime. Anksčiau šiuo reikalu domėjausi, bet nepagalvojavau, kad reiktų asmeniškai imtis ypatingesnių apsaugos priemonių. Prieš kelias savaites raminančiai, turbūt, dar veikė senatorius John McCain "nu-raminimas", kad Amerikoje daugiau žmonių mėsos bėgyje nutrenkia žaibas, negu rimtai, nepagydomai paliečia juodligę. Laikui slenkant ir padėčiai nesistabilizuojant bet plintant, reikia viešai išreikšti visuomeninį rūpestį, ypač kai lietuvių spaudoje nemačiau autoritetingų, medikų ar šiaip visuomenės nuomonių.

Jei kas tiesioginiai gaus įtartina, anoniminių ar su "baltais milteliais" laiška, visi žinome, ką daryti. Tačiau čia svarbu pagalvoti apie lengvai neatpažįstamas galimybes. Pvz., pašte tonų tonomis skiriant ir rūšiuojant siuntas, virusai iš užkrėsto laiško gali patekti ant kitų, "nieko dėjų" vokų. Reikia kiekvie-

nam apsispręsti, ar neatėjo laikas nusipirkti plastikinių ar guminių pirštinių ir kiekvieną dieną pašto pristatytus vokus atidarinėti su pirštinėmis. Čia jau būtų apsaugojimo priemonė ypač, jei dar iš vokų išėmę visus laiškus iš kart nusi-plautume rankas. Ši siūlyma paskatino pašto įstaigoje šią savaitę matyti tarnautojai, visi su pirštinėmis! Rankų plovimo patarnavimą patvirtino vietiniai greitosios pagalbos sanitarai. Tai visai nebrangus, visiems prieinamas minimalinis būdas.

Ką daryti su pristatomais, nesuvyniotais laikraščiais? Su pirštinėmis jų laikraščio neskaitys, šitaip "apsišarvavęs" namuose nevaikščiosi. Kai kuri profesinė periodika man atsiunčiama plastikiniuose įpakavi-muose - ji, kaip ir laiška, vo-kuose, rūpesčio nekelia: kas vi-duje, tai bent nuo apsitrynimo pašte turėtų būti "švaru". Paštu siuntinėjamai lietuviškai perio-dikai paprasto, lengvo atsaky-mo nėra, o ji ypač išstatoma į šiandieninį pavojų, nes riedantis pašto vežimas siuntas ilgai už-laiko: visai nesenai vietiniame pašte skundžiausi dėl 21 dieną pakelyje užlaikyto "Draugo", pristatyto tą pačią dieną su kitais penkiais "Draugais"; paskutinės dvi "Dirvos" keliavo 23 ir 16 dienų. "Darbininkas" mane šią savaitę pasiekė po 14 dienų, - o gyvenu jau ne Marso plane-toje...

Čia tenka galvoti ne tik apie skaitytojus, bet ir spaudos leidė-

jus. Gal atėjo laikas pagalvoti apie plastikinių įpakavimą mūsų savitiraščiams bei mėnraščiams. Tokia pakavimo mašina ar komercinis patarnavimas, aišku, padidintų spaudos kaštus, tačiau vien įprastais pašto patarnavimais (nieko sau "patarnavimai", su juodligės priemaišom...) pasikliauti nebegalima. (Matėme amerikiečių spaudoje, kad JAV paštas užsisakė kelias milijonines vertės sterilizavimo mašinas, jų įtaka bent pradžioje bus menkutė.) Tik pagalvokime, kas atsitiktų, jei du ar trys lietuviško laikraščio skaitytojai susirgtų? Tikriausiai būtų uždaryta vietinė pašto įstaiga, bent laikinai sustabdytas laikraščio leidimas, prireiktų pagrindinio patalpų valymo, gal remonto ir t.t. Mūsų spaudos leidėjai čia irgi neša atsakomybę, nes leidiniai pastoviai pasiekia nuo dviejų iki penkių tūkstančių adresatų. Visiems privalo būti svarbu, kad adresatus pasiekusi spauda būtų švari.

Artėja Kalėdų šventės su mūsų įprastais kalėdiniais sveikinimais, o pašte - bilijonais kalėdinių laiškų, krautuvų skelbimų. Ar, plintant juodligei, į kalėdinį pašta žiūrėsime kaip ir anksčiau? Gal kalėdinius sveikinimus šiais metais reiktų išsiųsti anksčiau, dar prieš Padedkos dieną? Kaip visa tai atsilieps į išeivijos kalėdinių atviručių "pramonę", kuri jau nepaprastai išplito, organizacijoms neša didokas, dešimtis tūkstančių dolerių siekiančias pajamas?

Čia gali nuskambėti ciniškai, tačiau yra viena priemonė saugiau palaikyti ryšius be popierinių laiškų - tai elektroninis paštas! E-laiško juodligė neužkrės, jis greitas ir palyginus pigus. Deja, jo pradiniai kaštai yra didoki: perkant asmeninį kompiuterį, tenka atsisakyti bent vieno tūkstančio dolerių. Spaudos leidėjai e-paštui taip pat nepasiruošę: kiek žinau, tik

(mukelta į 4 psl.)

JAV vertina Lietuvos indėlį į kovą su terorizmu

Lapkričio 5 d. prezidentas Valdas Adamkus priėmė JAV Valstybės departamentą pasekretoriaus Vidurio Europos reikalams pavaduotoją Hether Conley. Ji teigė susipažinusi su Baltijos valstybių veiksmų planais prieš terorizmą.

"Mes labai vertiname suteiktą Lietuvos vyriausybės paramą kovai su terorizmu", - sakė H. Conley.

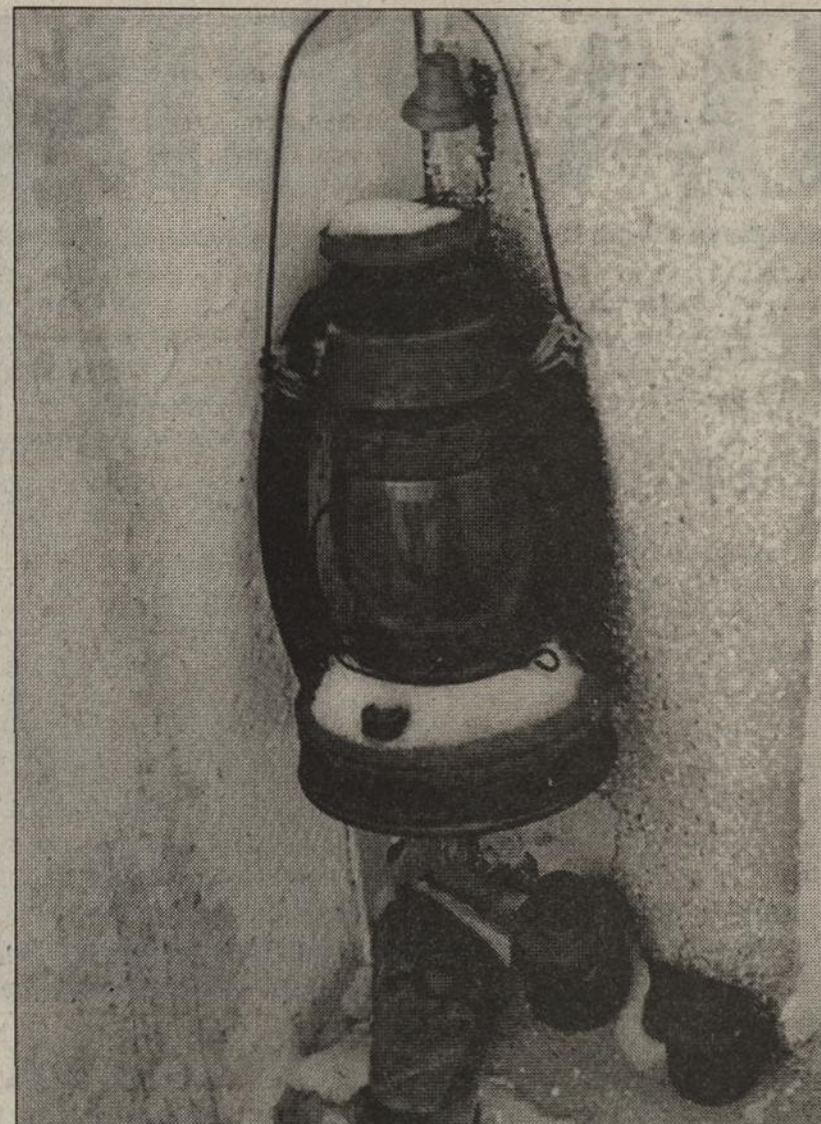
Kaip po susitikimo sakė prezidento patarėjo pavaduotojas užsienio politikos reikalams

Egidijus Meilūnas, pokalbyje taip pat aptarti dvišaliai klausimai - neseniai tarp JAV ir Lietuvos buvo pasirašyta ekstradicijos sutartis, pasikeista ratifikaciniais raštais dėl investicijų sutarties.

"Tai bus dvišalio bendradarbiavimo paskatinimas", - sakė E. Meilūnas.

H. Conley taip pat susitiko su krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumu bei užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu.

BNS



Kažkada kiekvienoje sodyboje naudojama žibalinė liktarna dabar domina senienų mėgėjus A. Žiziūno nuotr.

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų biznui. Šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail: jbyante97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

DAIVA IZBICKAITĖ-VERŠELIENĖ, DEWOLFE REAL ESTATE, 677 Worcester Rd., Natick, MA 01760, gali aptarnauti jūsų visus nekilnojamo turto poreikalus. DeWolfe firma specializuojasi namų pardavimu, paskolų gavimu, persikraustymu ir draudimu. Suteikiama paslauga perkant arba parduodant namus. Skambinkite (718) 446-9743 palikite žinutę arba į įstaigą (508) 655-0680, (508) 523-9058.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11472. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933+1976

Western Union® Laimėk savo svajonių LOŠIMŲ

Mes išdaliname
daugiau kaip

\$1,000,000

PINIGINIAMS
LAIMĖJIMAMS!

Tai lengva.

Kiekvieną kartą, kai tu siunti piniginę perlaidą JAV ar į kitas valstybes per Western Union Money Transfer® arba padarai Quick Collect® ar Swift Pay® piniginę operaciją, tu automatiškai esi įtraukiamas į lošimą ir gali laimėti \$25,000 vertės Didįjį Prizą!

WESTERN UNION „WIN YOUR DREAM“ SWEEPSTAKES OFFICIAL RULES. NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN. 1. HERE'S HOW TO ENTER AUTOMATICALLY: Beginning on November 1, 2001 through close of business on December 31, 2001, when you make a domestic or international qualifying regular, will call Western Union Money Transfer transaction (includes Dinero Dia Siguiente and Dinero a Domicilio services to Mexico), Quick Collect transaction or Swift pay transaction (excluding Quick Cash, Quick Pay, Giro Telegrafico, Internet originated transaction and Telephone Money Transfers) from any Agent location in the United States (Qualifying Transaction), you will be automatically entered into the sweepstakes. Entrant is deemed to be the person whose name appears as "Sender" on the "10 Send Money" form and will be entered into the corresponding drawing set forth in Rule #4. If automatic Entrant has opted out of third party disclosures in accordance with the Western Union Privacy Policy, his/her name will not be included in the drawing and will not be eligible to win. 2. NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN: To enter without making a qualifying transaction, hand print your complete name, address, zip code, and (optional) day and evening telephone numbers on a piece of 3" x 5" paper and mail to: Western Union "Win Your Dream" Sweepstakes, P.O. Box 4895, Blair, NE 68009-4895. IMPORTANT: To indicate the drawing into which you will be entered (see Rule #4), on the lower left-hand corner of the envelope, hand print one of the following: Africa; Asia/Australia Pacific; Caribbean; Central America; Eastern Europe; Mexico; Middle East; South America; South Asia; Western Europe; Domestic United States; Quick Collect; or Swift Pay. Limit one entry per envelope. No typed, copied or mechanically reproduced entries permitted. Only handwritten entries will be accepted. Entries must be received by January 9, 2002. 3. RANDOM DRAWING: Winners will be selected on or about January 9, 2002 from among all eligible entries received by D. L. Blair, Inc. an independent judging organization whose decisions are final. Winners will be notified by mail. Limit one prize per person/household. Odds of winning will depend upon the total number of eligible entries received. 4. PRIZES & APPROXIMATE RETAIL VALUES: Forty-One (41) Grand Prizes: \$25,000 per prize to be awarded to randomly selected winners among automatic and no purchase entrants in the form of a check as follows: 4 prizes for eligible entries to Africa; 2 prizes for eligible entries to Asia/Australia Pacific; 4 prizes for eligible entries to the Caribbean; 8 prizes for eligible entries to Central America; 1 prize for eligible entries to Eastern Europe; 4 prizes for eligible entries to Mexico; 2 prizes for eligible entries to the Middle East; 6 prizes for eligible entries to South America; 2 prizes for eligible entries to South Asia; 1 prize for eligible entries to Western Europe; 4 prizes for eligible entries to domestic United States money transfers; 4 prizes for eligible entries for Quick Collect transactions and 1 prize for eligible entries for Swift Pay transactions. Prizes consist of only that item specifically listed as the prize. All prizes will be awarded. 5. GENERAL RULES: Open only to individuals residing in the 50 United States and Washington, D.C., who as of November 1, 2001 are 18 years of age or older. Employees of Western Union, its affiliates, subsidiaries, advertising and promotion agencies and the immediate family members and/or those living in the same household of each are not eligible. Void where prohibited by law. All federal, state and local laws are the sole responsibility of winners. Winners will be required to complete an Affidavit of Eligibility/Release of Liability provided by D.L. Blair, Inc. and if legally permissible, a Publicity Release within 10 days of notification. Noncompliance within this time period may result in disqualification and an alternate may be selected. Return of any prize/prize notification as undeliverable will result in disqualification and an alternate will be selected. By participating in this promotion, entrants agree to be bound by the Official Rules and the decisions of the judges. Purchase or acceptance of a product offer does not improve your chances of winning. Any claim or dispute arising under these rules is subject to the laws of the State of New York. Sponsor is not responsible for printing or typographical errors in any sweepstakes related materials; for stolen, lost, late, misdirected, damaged, incomplete, illegible or late entries or entries not received in time for the random drawing; or for transactions that are processed late or incorrectly or that are lost due to computer, telecommunications or electronic malfunction. This promotion is sponsored by Western Union Financial Services, Inc. 100 Summit Avenue, Montvale, NJ 07645. For names of winners, send a separate, stamped, self-addressed (#10) envelope to: Western Union, "Win Your Dream" Winners, P.O. Box 4638, Blair, NE 68009-4638, to be received by February 28, 2002.

Smulkesnė informacija
1-800-325-6000

**WESTERN
UNION**

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Su korupcija Lietuvoje sistemingai kovota nebuvo

Lietuvos Specialiųjų tyrimų tarnyba pristatė Nacionalinę kovos su korupcija programą, tačiau jos patvirtinimą ir įgyvendinimą gali sutrukdyti tai, kad dešimt metų su politine korupcija nebuvo kovojama sistemingai.

Nors objektyvių skaičių, koks iš tikrųjų yra korupcijos lygis Lietuvoje, nėra, paprastai tiriama visuomenės ar atskiros grupės žmonių, Lietuvoje tiek politinės, tiek administracinės korupcijos lygis yra gana aukštas.

Bent jau tokie Pasaulio banko ir tarptautinės institucijos "Transparency International" (Tarptautinis skaidrumas) duomenys, apie tai užsimena Europos Sąjunga ar NATO. Panašius duomenis turi surinkę ir Lietuvos teisėsaugos ir teisėtvarkos pareigūnai.

Su korupcija kovoti yra pasiryžęs kiekvienas politikas, dalyvaujantis rinkimų kampanijoje ir besistengiantis, kad būtų išrinktas į Seimą ar neįgi į Savivaldybės tarybą.

Administracinės korupcijos lygiui mažinti reikia vienokios ar kitokios reformos valstybės valdymo struktūrose, mažinant valdininkų galias, siaurinant jų funkcijas, griežtinant jų darbo kontrolę ar didinant baudas.

Koks yra visuomenės veiksnys, mažinant korupcijos lygį? Paradoksalu, tačiau per šį laikotarpį, kol korupcija buvo savotiška politikų demagogijos tema, o ne imamasi sistemingų priemonių prieš administracinę ir politinę korupciją, ir visuomenė susidarė gana iškreiptą vaizdą apie šį reiškinį.

Apie tai byloja praktiškai visos iki šiol darytos visuomenės nuomonės apklausos. Vienoje pasirodo, kad apie korupciją žmonės sužino ne patys ją patyrę, o žiūrėdami televiziją ar iš laikraščių. Atlikus kitą, kad labai patys yra linkę duoti kyšį, mat tai greičiau išsprendžia problemas. Štai dar vienoje, atkitoje po mėnesio, pasirodo, kad juos vienaip ar kitaip priverčia tai padaryti kyšiu suinteresuoti valdininkai.

Viena vertus, tai rodo, kad visuomenėje vyrauja nemažai stereotipų, trukdančių tiesiog nustatyti problemas mastą. Kita vertus, gali būti, kad ir tyrimo metodika nėra iki galo išdirbta.

Tačiau esmė tame, kad žmonės neskiria, kur politikų korupcija, ar kur administracinė, tiesiog kyšio eiliniam valdininkui problema. Kaip jau ir minėjau, kiek sumažinti administracinės korupcijos lygį reikėtų bent šiek tiek valdžios politinės valios administracinei reformai, ir tarptautinė praktika parodo, kad būtent tokioms reformoms politinė valia atsiranda daug kartų dažniau nei kovai su politine korupcija.

Galbūt vaizdingiau galima būtų pasakyti, kad štai anti-politinės korupcijos (jeigu taip galima pavadinti) priemonės yra susijusios su rinkiminės kampanijos ir politinių partijų veiklos finansavimo griežtinimu. Teoriškai tai reiškia, kad mažės finansinių rėmėjų, taigi ir pinigų, o tai savo ruožtu apribos ypač aktyvius ir "show" mėgstančius politikus.

Kita vertus, jeigu remtis antikorporacinėje programoje išdėtytomis nuostatomis, reikės priimti nemažai įstatymų ar panaikinti įstatymų spragų, kuriais ar kuriomis buvo sėkmingai iki šiol naudojamas. O gal politikas ir gavo pinigų iš kokios nors įmonės už tai, kad tokios spragos liktų kuo ilgiau.

Krikščionybė Lietuvoje tūkstantmečių sandūroje

Paulius SUBAČIUS

XXI amžiaus prieangyje Lietuvoje krikščioniškumas tebėra civilizacinė konstanta, mūsų sąsajos su Vakarais svarbiausioji grandis. Kita vertus, tai ir problema, net ir dilemą, nes kartkartėmis jau iškyla klausimas "Ar Lietuva krikščioniška?" Klausimas, kuris vos prieš pusę amžiaus dar būtų atrodęs nesuipratimas. Po sovietinės epochoje krikščionybė suvokiama kaip totalitarizmus išgyventi ir antižmogiškas ideologijas įveikti leidusi didžio pastovumo dvasinė jėga. Vis dėlto galima apie ją kalbėti ir kaip apie rimčiausią praėjusio pusamžio netektį, giliausią eroziją patyrusią visuomeninės kultūrinės Lietuvos sanklodos plotmę. Krikščioniška savivoka interpretuojama kaip stipri egzistencinė atrama, visuomenės tęstinumo laidas dabarties iššūkių akivaizdoje. Tačiau religinis mąstymas, ypač katalikiškas mentalitetas, įvardijamas ir kaip modernizacijos bei kapitalizmo suklestėjimo trukdis.

Šių prieštarų refleksiją galima pastebėti tiek populiariame viešajame diskurse, tiek istoriosofinėse Lietuvos dabarties ir ateities vizijose. Vien jau ši refleksija liudija, kad krikščionybė lieka fundamentaliu dvasiniu bei socialiniu veiksmu. Kultūriniuose procesuose ji reiškiasi kaip tapatybių tęstinumo bei civilizacinių kontaktų mediatorė, socioekonominėse pervartose - kaip pozityvi amortizuojanti jėga, o etninėje plotmėje - kaip nuosekliausia vertybinė nivieliacijos oponentė. Pamėginkime išskleisti, kokie svarbiausi krikščionybės gyvavimo pokyčiai lydėjo Nepriklausomybės dešimtmetį. Taip pat, kokius naujus aksiologinius ir funkcinius atspalvius krikščionybė įgyja galimų Lietuvos raidos versijų kontekste.

Keletas perserėgimų. Kalbėdami apie krikščionybę, neturime leistis į abstrakčių plotmę, labai pamėgtą daugelio supasaulėjusių intelektualų. Taip, imanu mąstyti apie tokius apibendrintus dalykus kaip "krikščioniška kultūros dimensija", "krikščioniški idealai", "krikščioniška epistema" ar "krikščioniškas dvasinis paveldas". Tačiau tai prasminga su

sąlyga, kad drauge atmetamas, suaktualinamas krikščioniškumo šaltinis, pamatas ir reiškimosi pasaulyje pavidalas - Kristus, Evangelija ir Bažnyčia. Kadangi mums rūpi Lietuva, dėmesio centre atsiduria Katalikų Bažnyčia, kuria ir per kurią krikščioniškumas skleidžiasi, susiliečia su kitomis dvasinėmis ir kultūrinėmis tradicijomis. Juk štai jau beveik tūkstantį metų nuo Netimero krikšto mūsų kraštą veikia Vakarų krikščionybė, vyrauja Bažnyčios reformų metais įsišaknijimo gylį paliudijusi bei vėlesnius išbandymus atlaikiusi Romos katalikybė. Nepamirštame ir neignoruojame Rytų krikščionių bei protestantų savito įnašo, tačiau sureikšminti jų vaidmenį verčia nebent politinis korektiškumas.

Nors Katalikų Bažnyčia nėra vien institucija ir pirmiausia ji - ne institucija, o tikinčiųjų bendruomenė, Dievo tauta, prasminga apžvelgti svarbiausius institucinius dešimtmečio pasikeitimus. Jų dėka bene labiausiai sovietmečiu niokota socialinė struktūra atgavo autentišką pavidalą. Galima kalbėti apie du pertvarkymo etapus. Pirmuoju, 1989-1993 metais, Apaštalu Sosto valia sureguliuota įsisenėjusi ir išskaudėjusi bažnytinės provincijos valdymo bei ribų problema. Vilniaus ir Kauno metropolijų teritorija dabar sutampa su šalies sienomis. Tuo pat metu buvo konsekruoti keturi nauji vyskupai ir okupacinei valdžiai neretai paklusnius apaštalius administratorius pakeitė ordinarai. Ėmė veikti koordinacijos institutai - Lietuvos Vyskupų Konferencija ir jos komisijos, kunigų tarybos. Atkurtos Vilniaus bei Telšių kunigų seminarijos ir tikybos dėstyklas mokyklose. Dar trijų vyskupų paskyrimas, sovietizuoto proletariško Šiaulių miesto raidai labai svarbios septintosios vyskupijos įsteigimas, seminarijų vadovų kaita žymi antrąjį etapą, vykusį 1996-1997 metais. Per dešimtmetį sukurto ar atkurtos šešios tikybos mokytojų bei teologų rengimo įstaigos, įsteigta keliolika parapijų miestuose, visų vyskupijų ir net dekanatų katechetikos, šeimos, jaunimo centrai. Tai tik išoriška Bažnyčios prisitaikymo veikti

laisvos, tačiau sekuliarizuotos visuomenės sąlygomis kontūrai. Dvasinės, intelektualinės, organizacinės ir medžiaginės krikščionių bendruomenių pastangos koncentravosi į tris sfėras: Pirmoji - ikisovietinių veiklos erdvių, formų, organizacijų atkūrimas. Antroji - sakralinių ir bendruomeninių pastatų tvarkymas bei naujų centrų išsiplėtimuose miestuose steigimas.

Trečioji - šiuolaikiškų - pomodernios, informacinės, nureliģėjusios visuomenės situaciją ir poreikius atitinkančių - sielovados, evangelizacijos, šalpos ir edukacijos iniciatyvų plėtotė. Pastaruosius trejus - rengimosi didžiajam krikščionybės Jubilejui metus - akcentas vis labiau buvo perkeliamas į pastarąją sferą. Intensyvėjo dvasinės vyresnybės, dvasininkijos ir aktyviausių pasauliečių refleksija bei savikritika. Jos leitmotyvai - neverta tiek dėmesio skirti vadinamajai mūrinei bažnyčiai, t. y. statyboms bei remontui, pernelyg daug energijos eikvojama ikikarinių struktūrų restauravimui. Šiuolaikiško krikščioniško ugdymo nuostatos suvoktos ir įtvirtintos reikšmingais vyskupų sprendimais dėl rengimo bažnytinei santuokai tvarkos,

susitaikinimo pamaldų. Stengiasi visas jėgas telkti dvasinio jaunumo brandinimo, bendruomenių ugdymo, evangelinių vertybių šiuolaikiško skleidimo plotmėje. Būtent joje gilėjančių ekumeninių nuostatų ir praktinių ryšių dėka atsivėrė glaudesnio bendravimo su protestantais, ortodoksais ir net uždaresniais sentikiais galimybės.

Vyskupijų dienos, "Gyvųjų akmenų" bendruomenės rengiamos Atsinaujinimo dienos, tikinčio jaunimo piligrimystės bei sambūriai, sutraukiantys tūkstančius dalyvių, ir pagaliau tiesiog triumfališkai vykęs Lietuvos antrasis Eucharistinis kongresas byloja apie katalikiškų projektų mastą bei sėkmę. Naujausiais skaitmeninės technologijas pasitelkianti Katalikų interneto tarnyba, klausomumo reitingų rekordus sumušusi katalikų radijo "Mažoji studija", akademinės humanitarų bendruomenės pripažinimą pelnęs *Naujojo Židinio-Aidų* žurnalas, stambiose tarptautiniuose mokslo projektuose dalyvaujantis Vilniaus universiteto Religijos studijų ir tyrimų centras - tai tik pirmi į galvą šovę pavyzdžiai, liudijantys (nukelta į 7 psl.)



Skulptoriaus St. Kuzmos atkurtą Šv. Elenos skulptūrą Katedros aikštėje Vilniuje šventina arkivyskupas A. J. Bačkis
V. Kapočiaus nuotr.

ZENONAS PRŪSAS

4

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VERPETUOSE

(pradžia nr. 40)

Tėtė taip pat mėgo žmones, bet, atrodo, kad blogai nesijausdavo, jei jų aplinkui nebūdavo. Ir jis mėgo visokius susiėjimus, pavyzdžiui, vestuves, krikštynas, net laidotuves, jei po jų būdavo pietūs su išgėrimais. Retkarčiais pats išgerdavo ir visuomet spintoje turėdavo gėrimų svečiui. Jo paties niekuomet nesu matęs girtu ir per darbymeitį negėręs galėdavo išbūti mėnesį ar dar ilgiau. Mėgdavo važiuoti į atlaisdus gretimuose parapijose, ypač žinodamas, kad bus pakviestas pas ką nors pasižmonėti po atlaisdų. Jis buvo baigęs Svėdasų keturių skyrių rusišką pradinę mokyklą pirmuoju mokiniu ir tuo labai didžiavosi. Todėl jis rusiškai turbūt mokėjo kalbėti ne blogiau už mamą, nors jo rusų kalbos mokėjimo negalėjau patikrinti, nes pats tada jos visai nemokėjau. Bet tėtė, susitikęs su apylinkės rusai, paprastai kalbėdavo lietuviškai. Galbūt turėjo truputį daugiau tautinės savigarbos, negu mama. Tik vienas dalykas mane gimnazistą erzindavo: jei, kalbant su rusu lietuviškai, tas ką nors netiksliai pasakydavo, tėtė labai juokdavosi ir jį pamėgdžiodavo. O išjuoktas ruselis vėliau bijodavo pas ką nors pasakyti lietuviškai, kad nebūtų vėl išjuoktas. Negalėjau to pasakyti tėtėi, nes jis mano pamokymų tiesiog nepakęsdavo, nors aš, kaip gimnazistas, galvodavau, kad daugiau žinojau už tėtė. Carizmo laikais tėtė buvo lankęs Butėnuose ir slapta lietuvišką mokyklą. Bet kažkas apie ją pranešė rusų valdžiai. Anot tėtės, vaikų tėvus, kartu ir mano senelį, rusai tuoj suėmė ir geležinėmis grandinėmis supančiotus nuvarė į Ukmergę, apie 50 kilometrų nuo Butėnų.

nes Svėdasų valsčius tada priklausė Ukmergės apskrčiai. Kai juos varė per Kavarsko miestelį, susirinkdavo vietiniai žmonės tarp savęs kalbėję: razbaininkus (galvažudžius) į kalėjimą varo! Senelis jiems tada pasakęs: durniai, durniai, nežinot ką kalbat (žodis "kvailas" seneliui turbūt dar nebuvo žinomas). Ukmergėje savaitę palaikę kalėjime, rusai visus ūkininkus paleidę, o daraktoriaus Prano Kaminsko likimas man iki šiol nėra žinomas. Tai buvo apie 1899 metus. Taip buvo uždaryta lietuviška mokyklėlė Butėnuose.

Nors ir gyvenome pamiškėje, bet visa šeima nevengėme visuomeninio darbo. Antai mama buvo Katalikų Moterų Draugijos Svėdasų skyriaus pirmininke, o sesuo Janina angelaičių kuopos veikli narė. Man teko būti Utenos gimnazijos ateitininkų kuopos valdyboje, taip pat literatų būrelio valdyboje. Tik brolis Juozas ir sesuo Nijolė nepriklausomybės laikotarpiu visuomeninėje veikloje nepasirėikšti, nes jie buvo per maži, bet vis tiek dėl tėvų "klaidų" užsidirbo užsidirbo į Sibirą. Tėtė save laikė tautininku, galbūt iš dalies dėl to, kad buvo Svėdasų valsčiaus tarybos narys ir viršaičio padėjėjas.

Viršaitį pavaduoti teko tik keletą kartų, būnant valsčiaus atstovu žemės rūšiavimo komisijoje. Bet ir būdamas tautininku labiau gerbė Voldemarą, negu Smetoną. Galbūt jo nusistatymų kiek turėjo įtaką prezidento rinkimai 1938 metais. Kaip valsčiaus tarybos narys, tėtė turėjo važiuoti balsuoti į Rokiškį. Ten buvo iškeltas tik vienas kandidatas: Antanas Smetona. Jis ir buvo Rokiškio apskrities tarybos atstovų perrinktas prezidentu, tik nežinau - vienbalsiai ar ne. Visi rinkėjai gavo po 25 litus kelionės išlaidoms padengti. Parvykęs namo, tėtė labai spjaudėsi, sakydamas: kaip jie taip galėjo pasielgti? Bet šiaip jis buvo tolerantiškas tautininkas. Žinojo, kad aš priklausau nelegaliai organizacijai - ateitininkams, bet dėl to jis man niekad nieko nėra sakęs ar trukdęs.

Tėtė romanų skaityti nemėgo. Sakydavo, kad tai beprasmis laiko gaišinimas. Bet nepaprastai atidžiai skaitydavo "Mūsų rytojų"

ir "Ūkininko patarėją", ieškodamas juose patarimų, kaip geriau ūkininkauti. Labai mėgo Tamošių Bekepurį, Kazio Binkio ilgą linksma eiliuotą pasakojimą, spausdintą "Mūsų rytojuje". Ją skaitydamas, tėtė kartais garsiai juokdavosi.

Butėnų rėžių sistema buvo panaikinta ir žemė suskirstyta į sklypus beveik tuo pat metu, kai mūsų sodybą nusiaubė didelis gaisras, dėl kažkokių priežasčių kilęs gretimoje sodyboje. Tai buvo pavasaris, labai sausa ir vėjūota diena. Vėjas pūtė iš pietų pusės, nuo upės, skersai kaimo gatvės, todėl sudegė tik trys kaimo sodybos. Sudegė visi mūsų pastatai, tik gyvulius pavyko išgelbėti.

Skubiai reikėjo statyti naujus pastatus jau vienkiemyje, gavus 31 hektarą žemės už turėtą kaime žemės valaką. Po šio gaisro tėtė buvo labai atsargus dėl galimų gaisrų. Naujosios sodybos gyvenamojo namo stogą apdengė cementinėmis čerpėmis, klėtį drebulės lentelėmis (skindeliais). Tvartas turėjo molines sienas. Klojimą pastatė tolokai nuo kitų ūkinijų pastatų. Jame buvo visiems griežtai uždrausta rūkyti. Prie gyvenamojo namo ir klojimo įrengė perkūnsargius, kad išvengtų gaisro nuo žaibų. Pastatai stovėjo Narančio ir Kodžiupio upelių santakoje, kad, kilus gaisrui, būtų galima greičiau gauti vandens ir jį užgesinti. Šiaip didžioji žemės dalis plytėjo labai lygioje vietoje, neturėjusioje nuotakumo. Žemė daugiausia buvo kietas molis, kurį dengė maždaug 10-15 centimetrų storio pilkos spalvos sluoksnis. Dėl prasto nuotakumo lietingais metais viskas supūdavo. Iš pradžių derlius būdavo prastas. Berods 1928 metais dėl labai šaltos ir lietingos vasaros javų ir bulvių užaugo tik savo reikalam, o parduoti beveik nieko neliko. Kai kuriuose laukuose net nebuvo ko pjauti. Todėl tėtė su rusu bernu Andrionu Kuznecovu per visą vasarą daugiausia tik kasė griovius, kad javai nesupūtų kitais metais. Didelių sunkumų iškilo prieš Kalėdas, kada reikėjo užmokėti bernui už visus dirbtus metus. Labai trūko pinigų. Tėtė bėrną įkalbėjo, kad vietoj dalies pinigų (nukelta į 4 psl.)



■ JAV karo lėktuvai lapkričio 5 d. atakavo Talibano pozicijas Šiaurės Afganistane, siekdami sudaryti sąlygas naujam opozicijos pajėgų puolimui prieš pagrindinį Šiaurės Afganistano Mazari Šarifio miestą. Opozicijos atstovai ir nauji agentūra Afghan Islamic Press (AIP) pranešė, kad oro smūgiai vyko Balcho ir Samangano provincijose, netoli kurių yra strateginis Ak Kupruko rajonas, dėl kurio grumiasi Talibanas ir Šiaurės aljanso kariuomenė. Šiaurės Afganistane esantis Ak Kupruko rajonas yra vienas iš trijų rajonų, kuriuos amerikiečių pajėgos atakuoja, siekdamas nušalinti nuo valdžios Talibaną, kuris suteikė prieglobstį įtariamam rugsėjo 11-osios dienos teroro išpuolių Jungtinėse Valstijose organizatoriui Osama bin Ladeniui. JAV bombonešiai B-52 ir smogiamieji lėktuvai atakavo Talibano pozicijas, esančias Šiaurės Rytų Afganistane, kur Šiaurės aljansas prieš žiemą siekia užimti tiekimo keliuos, jungiančius Afganistaną su kaimyniniu Tadžikistanu. Amerikos lėktuvai taip pat smogė Talibano pajėgoms, įsivertinusioms apkausose, iš šiaurės nuo Kabulo, kur opozicijos pajėgos tebesirengia puolimui prieš sugriautą šalies sostinę. Tačiau diplomatai ir JAV atstovai įspėjo, kad dėl būsimos atšiaurios Afganistano žiemos, kuri prasidės jau po kelių savaičių, Talibano kariuomenė gali atsitraukti į miestus, iš kurių ją bus įmanoma išvaryti, tik nuožmiai kovojant dėl kiekvieno namo.

■ JAV specialiųjų pajėgų elitinio dalinio "Delta" kariai, surengę operaciją įtvirtintą Afganistano talibų vado mulos Mohammado Omaro stovyklą, mūši pralaimėjo ir buvo priversti bėgti. Būri "Delta", garsėjusi savo nesugaunamumu, kontratakavo talibai, ir amerikiečiai buvo priversti kaudamiesi trauktis. Dvylika karių buvo sužeisti, trys iš jų – sunkiai. Būrys "Delta", nusiūstas pulti įtvirtintą kompleksą, kuriame neva gyveno mula M. Omar, pasipriešinimo nesutiko ir nieko vertinga ten nesurado. Bet paaiškėjo, kaip sakė vienas karininkų, kad „tai, matyt, buvo pasala“. Talibai puolė, šaudydami iš šaulių ginklų, granatsvaidžium ir minosvaidžių.

JAV Lietuvių Bendruomenės XVI-tos tarybos suvažiavimas Chicagoje

(pradžią praeitame nr.)

Pateikta finansinė ataskaita yra 75-ųjų puslapių rinkinys, talpinas 2000 m. ir pirmo pusmečio 2001 m. visų LB-nės pareigybių ataskaitas, sąmatas ir KV vicepirmininko finansiniams reikalams ir išdalininko pranešimą. LRS/LB komisijos pranešimas (12 p.) taip pat buvo pateiktas tarybos atstovams. Toks išankstinis tarybos paruošimas suvažiavimui įgalino tarybos prezidiumą tvarkyti darbotvarkę taip, kad KV nariai savo pranešimu nebeskaitė, tik trumpai paminėjo savo srities pabrėžtinius punktus.

Trečiasis ir ketvirtasis posėdis pilnai užpildė penktadieniui numatytą programą. Išklausyta visa eilė pranešimų liečiančių specialias LB-nės veiklos sritis. Garbės teismo pranešimą skaitė Antanas Polikaitis, LR Seimo ir JAV LB atstovų komisijos - Liūda Rugienienė, Lietuvių Fondo skirstymo komisijos JAV LB atstovų - dr. Ona Daugirdienė. Pasaulio Lietuvių archyvo reikalais kalbėjo Algimantas Gečys. Buvo išklaustas LB kontrolės komisijos pranešimas, kurį referavo Juozas Polikaitis. Kontrolės aktų profesionalus paruošimas padėjo išvengti bereikalingų diskusijų. Pranešimas ir finansinį ataskaita buvo tarybos patvirtinta. Taip pat buvo patvirtinta JAV LB 2002 m. sąmata. Broniaus Juodelio skaitytos finansų komisijos rezoliucijos didžiąja dalimi buvo priimtos. KV apygardų reorganizavimo galimus variantus ir reorganizavimo prasmingumą bei naudą LB-nės veiklai referavo dr. Romuladas Kriaučiūnas, vykdomasis vicepirmininkas ir vicepirmininkas organizaciniais reikalais. Po diskusijų šia tema vienas iš siūlytų variantas buvo tarybos priimtas. Nutarta su mažomis išimtimis reorganizuoti LB apygardų tinklą, steigiant po vieną apygardą kiekvienoje JAV valstijoje, kurioje yra ar atsiranda besijungiančių į LB-nę lietuvių. Ši reorganizacija pakeičia tarybos sąstatą iš 64 atstovų į 88. Nepakeičia rinktų atstovų skaičiaus, bet stipriai išaugus apygardų skaičiui, padidinamas apylinkių-apygardų pirmininkų dalyvavimas aktyviais nariais Taryboje.

Liūda Rugienienė LRS/LB komisijos pranešimui skirtą laiką panaudojo pakviesdama posėdyje dalyvavusius svečius iš

Lietuvos, tiesiogiai ar netiesiogiai dirbusius su šia komisija, trumpai pasisakyti apie šią komisiją. Trumpai pasisakė pozityviai vertindami šią komisiją LR Švietimo ir mokslo ministras dr. Algirdas Monkevičius, dr. Remigijus Motuzas. Komisijos kopirmininkas, Seimo atstovas Vaclovas Karbauskis, pabrėždamas pripažintą komisijos įvertinimą, paminėjo, kad Seimo valdyba be diskusijų leido visiems vykti į šios komisijos sesiją Chicagoje. Komisijos narys, Seimo atstovas Aloyzas Sakalas paminėjo, kad jo pasisakymas turįs politinį atspalvį - visi komisijos sprendimai, rezoliucijos yra visų partijų priimtos. Taip pat ir Jurgis Razma, komisijos narys minėjo, kad komisijos rezoliucijos yra reikšmingos ir už komisijos kadencijos pratęsimą balsavę visi Seimo atstovai išskyrus vieną, būtent, dr. K. Bobelį. Šis balsavęs prieš, nes bendruomenininkai esą konservatoriai. Pozityviai pasisakė komisijos narys Arminas Lydeka, Mokslo tarybos pirmininkas prof. Kęstutis Makariūnas, Mokslo akademijos viceprezidentas prof. Algirdas Gaizutis.

KV pirmininko Algimanto Gečio pranešimas Pasaulio lietuvių archyvo (PLA) reikalais ir apie KV-bos pasiektą sutartį su Lituanistinių turimų ir studijų (LTSC) valdyba ir tarybos atstovais sukėlė nemažai pasiūlymų revizuoti, atidėti, keisti vartotas sąvokas ir t.t. Šia sutartimi tiek KV pirmininko, tiek vicepirmininkų siekta baigti virš 8-ųjų metų trukusius pasitarimus, derības ir KV įsitikinimu ši sutartis yra abipusiai priimta ir naudinga LB-nei. Sutartis buvo didėle balsų dauguma priimta pirmininkui pasisakius, kad bet kokius sutarties priėmimo pateiktoje formoje atidėliojimus jis priims, kaip pareiškimą nepasitikejimo.

Paskutinis pirmos posėdžių dienos programos punktas buvo Organizacinių reikalų komisijos. Referavo pirmininkė Daiva Navickienė. Svarstyta 7-ios rezoliucijos, priimta - 4-ios. Šios rezoliucijos, kaip ir visos šio suvažiavimo rezoliucijos bus paskelbtos LB tarybos prezidiumo vėliu.

Pirmos dienos vakare tame pat viešbutyje vyko iškilminga JAV LB 50-mečio vakarienė. Malonu buvo rengėjams susilaukti tokio nuoširdaus chika-

giškių pritarimo šiam šventiškam vakarui, jame taip gausiai dalyvaujant. Įdomi programa, graži šventė ir savo turiniu verta aprašymo.

Antrosios dienos suvažiavimo darbotvarkės didžiąją dalį užėmė tarybos atstovų komisijų, dar prieš atvykstant į šį suvažiavimą, paruoštos rezoliucijos. Tai tarybos atstovų tarpesijinių darbų vaisius. Visos priimtos rezoliucijos, kaip minėta aukščiau, bus atskirai skelbiamos tarybos prezidiumo. Šiame suvažiavime prezidiumo pirmininkui/ei vadovaujant, rezoliucijas pristatė ir tarybos komisijų pirmininkai: Vytautas Vidugiris - Ekonominė reikalų komisijos rezoliucijos, Gintaras Čepas - Jaunimo reikalų, Teresė Gečienė - Kultūros reikalų, Juozas Polikaitis - Religinių reikalų, Irena Veitienė - Socialinių reikalų, Rimas Sužiedėlis - Sporto reikalų, Laimai Karosienei neatvykus, Švietimo reikalų rezoliucijas pristatė Juozas Polikaitis, Algimantas Garsys - Visuomeninių reikalų.

Rezoliucijų svarstymai, pakeitimai ėjo gana sklandžiai. Paskutiniame posėdyje buvo svarstyta sekančių metų sesijos vieta. Iš trijų pasiūlytųjų, rūpintis suvažiavimo parengimus, o šiūlėsi Omaha, Bostonas ir Washingtonas, balsavimu buvo pasirinktas Washingtonas, nors

daug atstovų reikė simpatijas Omahai. NATO reikalų eiga sekančiais metais apsprendė suvažiavimo vietovės pasirinkimą. Pabaiga šio suvažiavimo buvo palikta Apylinkių pirmininkų pasisakymams ir tarybos narių klausimams, patikslinimams, pasisakymams.

Po intensyvių svarstymų, kartais gana šiltų, kartais kai ku-

siu tarybos atstovai ir svečiai išklaušė besikuriančių lietuviškosios diasporos pakraščiuose, ar naujai persiformuojančių bendruomenių paieška naujų kelių, naujų formų savos kilmės pavelde. Omahos pirmininkės Nellie Sudavičius Mac Callum pranešimas apie Omahos apylinkės veiklą, kaip ir kiti du, būtent Houston, TX, apylinkės



Iškilmingoje vakarienoje kalba buvęs JAV LB Krašto valdybos pirmininkas rašytojas, inžinierius Vytautas Volertas

J. Urbono nuotr.

riuos varginančių diskusijų, apylinkių pirmininkų pasisakymai atgaivino visus suvažiavimo dalyvius savo pavasarišku entuziazmu, atskleidžiant savo kilmės trauką lyg čiuurlioniškus akiračius, susirandant savus ir glaudžiantiems kartu bendram darbui į bendrą kelią. Su dėme-

pirmininkės Liūdos Česnaitės Flores ir San Diego CA apylinkės Giedrės Milašienės buvo tarybos atstovų priimti su nuoširdžiu ir energingu paplojimu. Su šiais šviesiais pranešimais baigėsi suvažiavimo programa ir liko 50-čio tąsa Chicagoje.

jja

Mintys apie juodligę

(atkelta iš 2 psl.)

"Draugas" turi savo, taip vadinamą interneto "svetainę", bet joje galima rasti tik mirties pranešimus ir kelias kitas smulkesnes. Čia ir galimybė, ir paskatinimas: išsivijos spaudos svetainės internete reikia plėsti, imti už jas prenumeratorus mokėti ir tuo būdu įgalinti norinčius spaudą laiku (ne po 10-20 dienų), daugmaž ištiesai matyti. Taigi juodligę mūsų spaudą priers ir žingsni į gerą pusę žengti.

Taip pat sklinda visokių gandų bei patarimų. Pvz., sakoma, kad laiškus galima dezinfekuoti karštu lygintuvu "prosimant" ar mikrobanginėje krosnelėje pakaitinant... Galvodamas apie šį straipsnį, šiuos duomenis tikrinu gaisrininkų greitosios pagalbos stotyje: pasirodo jie apie tai nebuvo girdėję, jiems bent š. m. spalio 27 nepritarė. Taigi, grįžtame prie elementaraus asmeninio atsargumo ir pašto tar-

nautojams įvestų pirštinių. Šios priemonės gali apsaugoti nuo užkrėtimų per odą. Dėl daug pavojingesnio plaučių užkrėtimo - siūlau jokių būdų nebandyti net mielai atrodančių laiškų uostyti...

Čia pabrėžiu, kad, apart elementarios nuovokos ir pasiteiravimo gaisrinėje bei atsitiktinai pašte, nesu kvalifikuotas duoti patarimus juodligės atveju. Pankos čia taip pat nereikia, jos nekeliu. Iškilo svarbus gyvenimo reikšmės, panašus, kaip prieš kelis metus Anglijoje atsiradusi pasiutusių karvių liga. Esame gyvenimo dulkelės. Svarbu, kad prie mūsų neprikalbintų šiuo metu plintantieji juodligės virusai. Į šį pavojų kiekvienas asmeniškai privalome žvelgti ir tvarkyti. Laukiu mūsų medikų, spaudos leidėjų, net visuomeninių organizacijų vadovų viešų pasisakymų.

New Yorko ugniagesius užpuolė "Pasaulio prekybos centro kosulys"

(atkelta iš 1 psl.)

statybinio laužo dalelės.

Daugiau kaip keturiems tūkstančiams New Yorko ugniagesių nustatyti simptomai, kuriuos medikai jau vadina "Pasaulio prekybos centro kosuliu". New Yorko ugniagesių tarnybos plaučių ligų gydytojas po pirmųjų tyrimų bėgsta, kad astma gali išsivystyti net trečdaliui ugniagesių, dalyvaujančių pietinėje Manhatteno dalyje tvarkymo darbuose.

Žmonėms, pas kuriuos pastebėti minėti simptomai, kategoriškai uždrausta rūkyti. Be to, jiems nurodyta naudoti specialius inhaliavimo aparatus ir gerti antibiotikus. Manoma, kad ugniagesių plaučiams smarkiai pakenkė įkvėptos dulkės, sutrintas betonai ir kitos kietos statybinio laužo dalelės.

ELTA

ZENONAS PRŪSAS

4

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VERPETUOSE

(atkelta iš 3 psl.)

imtų tėtis vienintelę geros medžiagos eilutę, nors ji bernui ir buvo per didelė. Tačiau iškasti grioviai menkai tepagelbėjo žemės ūkiui, 1934 ar 1935 metai vėl pasitaikė labai lietingi. Tais metais pasodinta 50 centnerių bulvių, kurias būtų naudoję sušerti bekonams, o prikasta tik 5 centneriai, nes likusios dėl šlapios žemės supuvo. Šiek tiek geriau užderėjo runkeliai, kuriais teko šerti kiaules, užuot juos sušėrus karvėms. Tada nutarta, kad vienintelė išeitis nudrenuoti žemę, ypač gavus valdžios paskolą su žemės procentais. Tai padaryta, berods, 1936 metais. Javų dobių ir bulvių derliai nepaprastai padidėjo. Itin jie užderėjo 1944 metais, prieš pat antrąją sovietinę okupaciją.

Be to, žemė buvo labai akmeninga. Tėtė su seneliu iš laukų į pamiškę išvežė tonas akmenų, kuriuos vėliau panaudojo Svėdasų miestelis, kai akmenimis grindė turgavietę.

Nurinkti akmenis ir aš truputį padėjau. Vasarą, ne per darbymeitį, pasikinkydavau arkliauką ir vežėčia ir važiuodavau į laukus akmenų rinkti. Patiko tas darbas, nes man atrodė, kad taip buvo geriausia ir konkrečiausia atlikti savo pareigas Lietuvai. Juk daug kas praeis, bus užmirštos gražios kalbos, bet tie iš laukų išvežti akmenys nebegrįs į mano tėvų ar jų pavidėtojų laukus, kad laužytų plūgų noragus ar kitus žemės ūkio padargus. Gaila, kad šiuo atžvilgiu negalimi lyginti su tėte, kuris tų akmenų į pamiškę išvežė keliolika ar net keliasdešimt kartų daugiau, negu aš. Rinkda-

vau tik mažesnius ir vidutinio dydžio akmenis, kuriuos būdavo nesunkiu pakelti, o mano tėtė versdavo iš žemės ir didžiulius, kol bekinodamas gavo trūkį ir dėl to ilgai vargo ir kentėjo. Mano abu tėvai vasarą dirbdavo po 16 valandų per dieną. Už tai jiems vėliau įteikė nemokamą kelionės bilietą į Sibirą.

Beje, tėtė, ardamas žemę, rado du akmeninius kirvukus, vieną juodos, kitą pilkos spalvos. Tai rodė, kad mūsų apylinkėse jau labai seniai gyventa žmonių. Tėtė tuos kirvukus laikydavo seklyčioje ant sienos, kaip papuošalus. 1948 metais tėvus išvežus į Sibirą, nežinia, kur jie dingo.

Aš buvau pirmasis vaikas šeimoje. Gimiau 1921 metų birželio 5 dieną. Iš vaikystės dienų nedaug ką atsimenu, labiau tik tai, ką man tėvai yra pasakoję, ypač iš pirmųjų ketverių gyvenimo metų. Sako, kad aš buvau labai landus ir smalsus: viską norėjęs žinoti, ypač, kodėl kas nors yra taip, o ne kitaip. Dėl landumo kartą vos nepraradau gyvybės. Žiemą tėvai virtuvėje virėdavo kiaulėms didelį katilą bulvių ir burokų. Maždaug būdamas dvejų metų aš įkriau į karštą vandenį ir labai nusiplikinė. Tris dienas ir naktis nepaprastai garsiai verkęs ir šaukęs. Artimiausias gydytojas buvęs tik Anykščiūose, Šumacheris, kurį žmonės tiesiog vadindavo Šmaku (vėliau mes vaikai, žaisdami ratelį ir dainuodami apie uodą, nusilaužusį koją, dainuodavome: reikia uodui daktaro, iš Anykščių Šmakero). Anykščiai nuo tėviškės buvo už 25 kilometrų, todėl tikriausiai žiemą nenorėjo mane taip toli vežti, bijodami, kad negaučiau plaučių uždegimo. Taigi gydė namuose. Dieną ir naktį mane šaukiantį nešioję ant rankų, supę ir tepę žašų bei žuvų taukais. Po trijų parų aš kiek aprimęs. Galbūt tie taukai ar žuvų globa ir maldos įtikino Dievą, kad man dar ne laikas mirti. Taigi aš šiaip taip išgyjau. Neliko nei randų, nei kitokių žymių.

Mūsų ūkyje kasmet lauko darbams samdydavo tarnaites. Su visomis aš labai gerai sugyvenęs ir visomis žadėjęs, kad jas vesiaš, kai tik užaugsiu. Laimė, kad vėliau nei viena manęs ne-

pareikalaudavo tesėti pažadų. Būčiau bėdoje dėl daugpatystės.

Būdamas trejų-ketverių metų labai mėgęs imtynes. Kadangi vaikų aplinkui nebuvo, teko imtis su suaugusiais. Visus nugalėdavęs. Kartą mus aplankė iš Varkujų kaimo Varnai su jų sūnumi Juozuku, penkeriais metais vyresniu už mane. Varnienė buvo mano mamos sesuo. Aš tuoj pakvietęs Juozuką imtynių, kuris mane per kelias sekundes paguldė ant menčių. Niekaip negalėjau suprasti, kodėl visuomet laimėdavau imtynes su dideliais suaugusiais, o dabar taip greitai pralaimėjau mažam vaikui.

Mano didžiausias malonumas buvęs jodinėti arkliai, o tuo paprastai pasirūpindavo senelis. Atsimenu, sėdėdavau ant seno arklio nugaros ir, vedžiodamas seneliu tą arklį, būdavau tarsi danguje. Tačiau vieną dieną pas mus atėjo man nematyta moteriškė ir kambaryje ilgokai užsibuvo. Labai buvo gera jodinėti arkliai, bet ir labai norėjosi pamatyti, kas darosi kambario viduje. Kaip tyčia, senelis nuvedė arklį toliau nuo namų ir man neleido nuo jo nuolipti. Kai grįžome, jau radome gimusią sesutę Janiną. Tada aš buvau beveik ketverių metų. Ji gimė 1925 metų gegužės 17 dieną.

Sesutę nepaprastai mylėjau. Daug kas ją norėdavo iš manęs nupirkti: siūlė ir saldinių, ir leisti arkliai jodinėti, o aš vis griežtai atsisakydavau. Ją labai mėgdavau supėti lopšyje, kuris buvo pakabintas ant medinės lingės. Kartą lopšys kažkaip nutrūko nuo lingės ir mano sesutė iš lopšio iškrito ant grindų. Iš tėvų gavau truputį lupti. Nors ir nelabai skaudėjo, ant jų ilgokai pykau ir man padarytos skriaudos ilgai negalėjau užmiršti. Man atrodė, jei ta supuvusi lingė nulūžo, tai ne mano kaltė, o jų. Juk jie tą lingę uždėjo. Vieną dieną juos ir apkaltinau. Man paaiškino, kad ne lingė kalta: ji nenulūžusi. Kaltas buvęs aš, nes besupdamas per daug įsismaginau ir per tai išmečiau sesutę iš lopšio. Laimė, Janina dėl to mažai teuzsigavusi, tik kiek išsigandusi ir, truputį paverkusi, apsiraminusi.

(bus daugiau)

Menininkai tragedijos akivaizdoje

Peter PLAGENS

Iškart po Pasaulio prekybos centro atakos vienas menininkas fotografas, kurio snieguotų arkinių peizažų paroda praėjusiais metais pelnė milžinišką populiarumą, nuskubėjo prie dūmuose skendinčių griuvėsių, kad įamžintų Dantes pragaros scenas. Nuotraukos greičiausiai bus išstatytos parduoti vienoje galerijoje. Tapytojas newyorkietis, kurio paroda vyko atakos dieną, visą naktį kūrė papildomą kūrinį – didžiulę drobę su amerikiečių ereliu. Apimtas patriotizmo, dailininkas ją pakabino ant galerijos stogo. Po dviejų dienų kita menininkė – abstrakčių tapytoja, kurianti dirbtuvėje, kurios langai išeina į dangoraižius dvynius, atsiuntė man laišką prašydamą, kad atečiau pasižiūrėti jos naujo paveikslų ciklo, „išreiškiančio reakciją į šią katastrofą“.

Tie trys atvejai (ir, matyt, daugybė kitų) iliustruoja veiksmus, paaškinančius šiuolaikinių menininkų elgesį tragedijos akivaizdoje. Vieni jų tęsia kasdienį darbą, kiti viešai reiškia nuomonę, dar kiti siekia kritikų pripažinimo savo kūrinuose išreiškdami reakciją į Amerikos dramą. Autoekspresija, be abejo, yra natūralus šių dienų menininko įrankis. Ar jie sulauks sėkmės, priklausys ne tik nuo jų talento, bet ir nuo to, ko jie pajėgs išmokyti iš ankstesniųjų menininkų.

Šių dienų menininkai paveldėjo modernistinę tradiciją aistringai reaguoti į tragedijas ir nelaimes. Šią tradiciją pradėjo ispanų romantizmo epochos menininkas Francisco Goya. 1808

m. jis išvyko iš Madrido į Saragosą, kad savo akimis pamatytų siaubingus miesto apgulties padarinius. Šios kelionės vaisius buvo neprilygstama raizinių serija „Karo siaubai“. Viena me jų pavaizduoti trys nuogi vyrai, pakarti ant išdžiūvusio medžio. Goya sukūrė ir kitą garsų paveikslą, išreiškiantį protestą prieš žiaurų karą – keturių metrų „Madrido sukilėlių sušaudymą 1808 m. gegužės 3 d.“. Ši ryžtingų potėpių, aštrių spalvų drobė rodo, kaip negailestinga kariuomenė žudo beginklius gyventojus. Palyginti su šiuo kūriniu, 1824 m. Eugene Delacroix nutapė dar didesnę drobę „Žudynės Chioze“, vaizduojanti maišto prieš turkus metu nužudytus 30 tūkstančių graikų, atrodo beveik didinga. Delacroix žinojo apie karą tik iš laikraščių žinučių. Tai gal ir paaiškina, kodėl kenčiantieji pirmojo plano personažai atrodo svajingi ir kodėl dangus virš jų yra toks gražus.

Ilgiausiai atmintin įstrigusius paveikslus Pirmojo pasaulinio karo tema nutapė fronto išgyvenimų sukrestį ir vis dar gedintys buvę kareiviai, tokie kaip vokietis Otto Dix. Menininkas kovojo siaubingame mūšyje prie Somos, buvo sužeistas ir apdovanotas Geležiniu kryžiumi. Vėliau jis tapo beprotiškai ekspresyvių paveikslų, vaizduo-



F. Goya. „Madrido sukilėlių sušaudymas 1808 m. gegužės 3 d.“

jančių išskankintus kareivius begalinėje pelkėje, autoriumi. Tačiau garsiausias tapytojo protestą prieš karo nusikaltimus išreiškiantis paveikslas, ko gero, yra Pablo Picasso „Gernika“ (1937) – milžiniška, sparčiai sukurta, rūsčiai monochromiška drobė. Šis paveikslas – tai protestas prieš Ispanijos pilietinio karo metais generolo Franko bendražygių subombarduotą mažą basų miestelį Gerniką. Žuvo daugiau nei penktadalis iš 7 tūkstančių miestelio gyventojų. Nė vienas, matęs šį paveikslą, dabar eksponuojamą Madride, Karalienės Sofijos muziejuje, nepamirš klykiančios motinos ir jos nebegyvo, lyg skudurinė lėlė pakibusio kūdikio, nei išpūdingiausio mirties simbolio – pašauto, iš siaubo ir skausmo žvengiančio arklio.

Amerikiečių skulptorius H.C. Westermann (1922-1981) karo sukeltą siaubą išreiškė tik praėjus 20 metų po to, kai būdamas jūrų pėstininkas Antrojo pasaulinio karo pabaigoje patyrė kamikadžių lėktuvų atakas. Kurdamas iš pirmo žvil-

snio nesudėtingo, amatininkiško liaudies meno stiliaus kūrinius, savo protestą jis išreiškė tyliai. Jo mažose skulptūrose žaisliukų primenantis lėktuvas rėžiasi į schemiškai pateiktą laivą. Laiške jis kadaise rašė: „Norėjau atkurti baisų mirties kvapą, bet, po velnių, tai neįmanoma! Du tūkstančiai trys šimtai lavonų“. Westermann jau nebėra tarp gyvųjų, tačiau daug kam atrodo, kad naująją „Gerniką“ galėtų sukurti Leon Golub, vis dar išsaugojęs atmintyje XX a. (dabar jau ir šio) susižavėjimą mirtimi. Ant milžiniškų drobių, beveik 80-metis Golub tepa dažus (kartais ir didžiuliu virtuviniu peiliu) tarsi žmogus, kovojantis už gyvybę. Jis tapo stambius, baisesius samdytus kareivius, bejėges nuogas aukas ir scenas, kuriose vaizduojami žiaurumo aktai, vykdyti Vietname, Pietų Afrikos Respublikoje, JAV Pietų valstijose.

Dalis kritikų (tarp jų ir rašantis šiuos žodžius) mano, kad Golub nėra itin geras tapytojas. Tačiau dažnai susimąstau, ar šiuo atveju tai taip svarbu. Pagaliau juk sėkmingam propagandos įrankiui, kurio tikslas – užkirsti kelią karams ir nusikaltimams, grožis nėra svarbiausias dalykas. Kam rūpi, ar kiti – ypač snobiškų galerijų savininkai ar muziejų kuratoriai – jaudinantį protestą prieš pasaulinę prievartą pripažins „tikru“ meno kūriniu? Galų gale (tai tinka visiems menininkams, kurie savo menu bando reaguoti į teroristų ataką), ar apsisvalymas saviraiška turi kokią nors prasmę?

Anksčiau menininko reakcija į mirtį ir naikinimą nebuvo tiek persmelkta saviraiškos, ji labiau reiškė pilietinę pareigą. VI a. pr. Kr. graikų amatininkas, perkėles mirtinos kovos sceną į žvąją amforą, neišreiškė paties savęs taip, kaip mes tai suprantame dabar. Panašiai buvo ir XIV a. Paryžiuje, kai siaučiant didžiajai maro epidemijai žmonės kūrė tai, ką dabar būtų galima pavadinti instaliacija: ligos aukų kaulus jie dėliojo į krūvas. Kaip sako vienas meno istorikas, tai turėjo būti „žmogiškosios šlovės trapumo pamoka ir sugestija, kad net mirtis neatneša ramybės“.

Atėjus Atgimimui atsirado ir individualus profesinis menininko pasididžiavimas. Apie 1450 m. Florencijos kunigaikščiai nusamdė Paolo Uccello, kad šis mūšį prie San Romano, kuris iš tikrųjų buvo įprastos priešiškausi nusiteikusių gaujų muštynės, pavaizduotų kaip didvyriškas kautynes. Uccello ne tik sukūrė jiems nuostabų paveikslą, bet ir panaudojo jame naują tapybos techniką – perspektyvą. Po pusės amžiaus Leo-

nardo nukonkuravo jį paveikslu „Angario mūšis“. Leonardo išdidžiai rašė, kad nugalėtieji kariai „turi būti rodomi ištikti mirties agonijos, griežiantys dantimis, vartantys akis, kumščius sugniaužę palei kūną ir groteskiškai išrietę kojas“. Praėjus maždaug šimtui metų Peter Paul Rubens mielai perkėlė į drobę savo asmenines refleksijas apie karą Medici užsakytame paveiksle „Karo alegorija“. Tačiau, kaip rodo pavadinimas, Rubenso paveikslas yra alegorija, ir net įtūžęs, kruviną kardą laikantis Marsas ir išsigančios, bet labai kūniška Venera atrodo visai dekoratyviai. Net jei Rubensas iš tikrųjų paveiksle išreiškė savo įsitikinimus, tai jie skambėtų šitaip: „Ei, pasižiūrėkit, kaip tapo geriausias pasaulio dailininkas“.

Viską pakeitė 1839 m. išrasta fotografija. Individualus menininko temperamentas ir guvus teptukas pasidarė nebe tokie svarbūs, didžiausią reikšmę įgijo absoliučios fizinės „tiesos“ apie tragediją atskleidimas. Kai 1862 m. pasirodė Matthew Brady nuotraukos iš Amerikos pilietinio karo laukų, „New York Times“ redakcinėje skiltyje buvo parašyta: „Matyt, nenorėtume galerijoje pamatyti moterį, kuri nuotraukoje atpažintų savo vyrą, sūnų ar brolį, gulintį tarp tylių ir nejudrių kūnų, laukiančių, kol bus palaidoti plačiuose grioviuose“. Kitaip tariant, tos nuotraukos buvo pernelyg tikros.

Prie sukrečiančių reportažų pradedame priprasti, bet esame apdovanojami (arba bauginami) vis naujais technikos laimėjimais. Tam siaubingam, nuolat kartojamam į Pasaulinio prekybos centro dangoraižį įsirežiančio antrojo pagrobto lėktuvo vaizdai būdingas nepaneigiamas ir baises grožis, primenantis 1937 m. laikraščiuose išspausdintas sprogstančio cepelino „Hindenburg“ nuotraukas. Nors ir stengiamės, kad šio pasikėsimo vaizdas nepavergtų mūsų proto, jis tapo šlykščiai simboliškas. Greičiausiai joks būsimas meno kūrinys apie rugsėjo 11-osios dramą nesugebės ištrinti jo iš mūsų atminties. Kritikas niekad neprivalo teikti menininkams gerų patarimų, tačiau pasitelkiau britų poeto ir kareivio Wilfredo Oweno žodžius, parašytus per Pirmąjį pasaulinį karą: „Vienintelis dalykas, kurį šiandien gali duoti poetas, – tai perspėti. Būtent todėl tikri poetai turi kalbėti tiesą.“ Deja, net šio perspėjimo, už kurį sumokėta krauju, negali užtekti menininkui, kad jis sukurtų pakankamai didingą kūrinį, išreiškiantį rugsėjo 11-osios siaubą.

Parengė K. R.



Lietuvos režisieriui Eimuntui Nekrošui „už svarų indelį į pasaulinio teatro vystymąsi“ paskirta Rusijos Konstantino Stanislavskio teatro 3,000 dolerių premija. Šiais metais K. Stanislavskio premijos laureatais taip pat tapo aktorai Jurij Solomin, Oleg Jankovsky, Ksenija Kutepova. Geriausiu režisieriumi pripažintas Liuk Bondi. Už indelį į Rusijos teatrą premiją pelnė aktorės Olga Jakovleva ir Natalija Gundareva. K. Stanislavskio premija buvo įkurta 1994 m. ir teikiama kasmet nusipelnusiems Rusijos ir įvairių pasaulio šalių teatralams. Jos laureatais yra tapę tokie tarptautinio teatro korifejai kaip Georgio Steller, Peter Stein ir kiti. E. Nekrošiaus spektakliai yra pelnę daug apdovanojimų įvairiuose tarptautiniuose teatro festivaliuose, tarp jų ir Rusijoje. Praėjusią savaitę spektaklis „Otelas“ buvo apdovanotas specialiu kritikų prizų 11-ame tarptautiniame teatro festivalyje „Baltiskij dom“ Sankt Peterburge. E. Nekrošius jau tapo „Baltiskij dom“ numylėtiniu, gavusiu daugiausiai festivalio pagrindinių prizų bei pirmų vietų. Šiais metais apdovanojimus papildė ir unikalūs prizas „Už ištikimybę Sankt Peterburgo žiūrovams“. Ji režisierius įteikė miesto meras VI. Jakovlev.

Vilniaus galerijoje „Rotunda“ praėjusią savaitę pristatyta dailininkės Elenos Nonos Zavadskienės darbų paroda „Miesto karnavalas“. Lapkričio 2 d. atidaryta paroda apibendrina dailininkės pastarųjų metų darbus. Parodai E. N. Zavadskienė atrinko įvairiomis technikomis atliktus kūrinius – piešinius, pasteles, monotipijas. Visus juos jungia šventės, karnavalų ir mistifikacijos tema. Savo kūrybos pradžioje dailininkė garsėjo kaip tapytoja-portretistė. Vėliau ji susidomėjo įvairiomis žmogaus veido ir figūros traktuotėmis, suteikiančiomis galimybę laisvai kurti savo vizijų pasaulį. E. N. Zavadskienės kūriniams būdingos kontrastinės linijos, spalvos, tonai ir tekstai. Nuo 1975 m. dailininkė yra Lietuvos dailininkų sąjungos narė, aktyviai dalyvauja parodose Lietuvoje ir užsienyje. Dailininkė yra surengusi 17 asmeninių parodų, eksponavusi savo kūrinius tarptautinėse grafikos bienalėse, trienalėse ir parodose Olandijoje, Jugoslavijoje, Japonijoje, Vokietijoje, Jungtiniuose Arabų Emyratuose, Belgijoje, Venesueloje, Vengrijoje, Korėjoje. E. N. Zavadskienės paroda veiks iki lapkričio 15 d.

Lapkričio 3 d. Vilniuje Užupio galerijoje „Stiklo karoliukai“ atidaryta paroda „Diziš“, kurioje pristatyti Lietuvos mados pasaulio įžymybių – Juozo Statkevičiaus, Ramūnės Piekautaitės, Sandros Straukaitės ir Seržo Gandzumiano – studijų laikų darbai. Parodos lankytojai galės susipažinti su dizainerių studentiškais piešiniais, kostiumų eskizais ir iškarpomis, kuriuos iki šiol yra matę tik Vilniaus dailės akademijos (VDA) studentai ir dėstytojai. Kaip sakė parodos kuratoriai, neįprastas jos pavadinimas susijęs su VDA vartojamu žargonu – „dizikais“ vadinami dizaino specialybės studentai. Paroda „Diziš“, kuri veiks iki lapkričio 25 d., skirta VDA Kostiumo dizaino katedros 10-mečiui paminėti.



Paulius Puzinas. Skalbimo diena Harleme

Lietuvos šokėjai - prestižiškiausioje Šiaurės šalių šiuolaikinio šokio scenoje

Stokholmo centre įsikūrę „Dansens Hus“ yra prestižiškiausia šiuolaikinio šokio bei baleto scena ne tik Švedijoje, bet ir visose Šiaurės šalyse. Švedijoje galimybė pasirodyti „Dansens Hus“ aikštelėse laikoma didele garbe.

Spalio 24-27 dienomis čia vyko Baltijos šalių ir Rusijos šiuolaikinio šokio festivalis „Šokis tarp Baltijos ir Uralo“. Jame pakviestos dalyvauti trupės iš Rusijos, Latvijos ir Lietuvos.

Kaip BNS sakė Lietuvos šokio informacijos centro direktorius Audronis Imbrasas, tai pirmasis toks conceptualus ir koncentruotas regiono šiuolaikinio šokio pristatymas Švedijoje.

„Dansens Hus“ repertuarą

nuolatos seka žymiausi Europos choreografs, šokio trupės, centrai ir vadybininkai. Šio centro scenoje savo premjeras jau porą dešimtmečių pristato svarbiausioji švedų šokio trupė „Cullbergballet“, naujausius spektaklius nuolat rodo įžymiausios pasaulio trupės ir choreografs – Pina Bausch (Vokietija), „Sankai Juku“ (Japonija), „Ros“ (Belgija) ir kiti. Lietuvai festivalyje atstovavo Kauno šiuolaikinio šokio trupės „Aura“ ir „Fluidus“ bei Vilniaus choreografs Birutės Banevičiūtės ir Vyčio Jankausko naujausi projektai.

Festivalyje taip pasirodė viena garsiausių ne kartą Vilniuje viešėjusių Rusijos trupių „Provinciálnij tancy“ ir „Kvartira n 5“ bei latvių choreografė Olga

Zitluchina.

Rusijos, Latvijos ir Lietuvos šiuolaikinio šokio pristatymą Stokholme įgyvendino Vilniuje festivalyje „Naujas Baltijos šokis“ viešėjęs „Dansens Hus“ direktorius Jan Zetterberg ir Lietuvos šokio informacijos centras.

TVNet

Ella Fitzgerald pripažinta geriausia visų laikų džiaz muzikante

Savo balsą už prieš 5 metus mirusią garsią dainininkę, kurios karjera truko net 60 metų, atidavė daugiau kaip 50 proc. apklausos dalyvių.

Antroji vieta atiteko legendiniam Louisui Armstrongui, kuris taip pat buvo pripažintas geriausiu džiaz atlikėju vyru.

Vyrų kategorijoje po jo sekė Miles Davis bei Duke Ellington.

WENN

A. Puipos kuriamas filmas padės suvokti „lietuviško kino“ fenomeną

Lietuvių režisierius Algimantas Puipa kuria filmą apie savo mokytoją Lietuvos kino klasiką Vytautą Žalakevičių.

Spalio 28 d. spaudos konferencijoje A. Puipa sakė, kad šis „filmas iš esmės padės suvokti, kas yra lietuviškas kinas“.

„Statydamas filmą apie savo mokytoją, vėl skaitau jo pamąstymus apie kinematografą ir nemanau, kad iš viso buvo tokia sąvoka kaip „lietuviškas kinas“, – teigia interviu A. Puipa.

Pasak jo, „tai buvo tiesiog keletas ryškių asmenybių, kuriančių kiną, o pirmiausiai – pats V. Žalakevičius, jo ritmai, vizualūs ieškojimai ir simboliai“.

„Stiprų mes turėjome tik dokumentinį kiną“, – sakė interviu Rusijos laikraščiai A. Puipa.

Kalbėdamas apie sovietinį lietuviškojo kino periodą, režisierius pastebėjo, kad jis buvo priimamas gana vienpusiškai, įvertinant tik vizualiąją raišką, mįslingų simbolių stilistiką ir gražius lietuvių aktorius, vėliau pasirodžiusius daugelyje rusiškų filmų.

A. Puipa teigė, kad šiandien Lietuvos kinas finansuojamas valstybės, ir nusiskundė, jog trūksta rėmėjų.

Praėjusiais metais A. Puipos filmas „Elzė iš Gilijos“ buvo apdovanotas NVS ir Baltijos šalių kino festivalio „Kinošok“ prizų už geriausią režisūrą.

BNS

Škaitytojai rašo "Darbininkui"



Lietuvis moko amerikiečius patriotizmo

Kai Amerikoje yra išleidžiamos naujos lietuviškai parašytos knygos, paprastai jos yra aprašomos ar bent paminimos mūsų spaudoje. Tai rečiau pasitaiko, jei jos lietuvių autoriaus yra parašytos ne lietuviškai, o angliškai. Atrodo, kad ir tuo atveju mes irgi turėtume džiaugtis, bet to kartais nebūna. Geras pavyzdys yra dr. Petro Jokubos parašyta knyga (Peter Iron, American Nationality). Tai kapitalinis dviejų dalių veikalas: pirmoji dalis turi 430, o antroji 501 puslapį. Dr. Jokuba yra gimęs Panevėžio apskrityje, Viešintų valsčiuje, 1942 metais Kaune yra baigęs Vytauto Didžiojo universiteto Teisės mokslų fakultetą, o vėliau Vokietijoje Muensterio universitete yra gavęs doktoratą. Apie 800 Amerikos universitetų, taip pat Amerikos Library of Congress turi šią knygą. Kadangi ši laida yra išparduota, kiekvienas, norintis perskaityti šią knygą, galėtų pasiskaityti, pasiskolines iš vietinio universiteto bibliotekos. Kiek žinau, apie šią knygą "Darbininke" nebuvo rašyta. Todėl padarysiu trumpą jos santrauką, nors jau yra praėję 12 metų nuo jos išleidimo. Knyga būtų labai naudinga, norint geriau pažinti Ameriką.

Pirmoje knygos dalyje daugumoje bendrais bruožais yra aprašomos politinės partijos ir jų ideologinės bazės, taip pat smulkmeniškiau pagrindinės partijos ir kaip jos veikia. Antroje knygos dalyje yra aprašytos beveik visos Amerikos gyvenimo sritys: mokyklų sistema, ekonomika, krašto valdymas, kriminalinė sritis, kalėjimai, karinė apsauga, socialinės krašto problemos, moralė, religija, užsienio politika, žiniasklaida, ir kt. Autorius ne tik aprašo esamą padėtį ir nurodo silpnas vietas bei trūkumus, bet ir duoda įvairius pasiūlymus, kaip tuos trūkumus pašalinti. Jis dažnai siūlo didesnę valstybės bei vietinės valdžios įsikišimą. Pavyzdžiui, mokyklose jis siūlo įvesti didesnę drausmę, kiek tai liečia pamokų nelankymą ir narkotikų bei kitokių svaigalų vartojimą. Autorius dažnai atvejais ypač bando kelti patriotizmą ir moralę, kurių Amerikoje buvo labai pasigendama, ypač Vietnamo karo metu. Siūlo uždrausti nemoralias, pornografines filmas ir TV programas ne tik vidiniam naudojimui, bet ir eksportavimui į užsienį. Mokyklose siūlo sustiprinti patriotinį auklėjimą. Knyga daugumoje rašė Vietnamo karo metu, kada prieš tą karą vyko hipių demonstracijos, todėl autorius bandė kelti amerikiečių patriotizmą ne tik mokyklose, bet ir suaugusiųjų visuomenėje, ypač pas jaunimą. Bara mokytojų unijas, kad joms labiau rūpi ne jaunų žmonių moralinis, ideologinis, patriotinis auklėjimas, o tik mokytojų algų pakėlimas. Mokytojus bara dėl vaikų indoktrinavimo pedagogo John Dewey kairiųjų pažiūrų idėjomis. John Dewey yra kaltinamas, kad jo idėjos veda prie Amerikos paruošimo socializmui.

Sunku pasakyti, ar dr. Jokuba yra kiek prisidėjęs prie dabartinio patriotizmo pakilimo Amerikoje, ar ne, bet visi sutiktų, kad nuo Vietnamo karo laikų amerikiečių patriotizmas pakilo. Net ir pas jaunus žmones. Gal čia daugiausia įtakos turėjo musulmonų teroristų užpuolimai New Yorke ir Washingtono Pentagone. Todėl mums, lietuviams, iškyla įdomus klausimas: ar Lietuvoje, kur patriotizmas dabar yra labai nepopuliarus, jis irgi staiga sustiprėtų, jei Lietuva būtų kieno nors užpulta?

Zenonas Prūsas
Chillicothe, OH



VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

NOVEMBER PICK-UP SCHEDULE

Nov. 8	Brocton, MA	3:30 - 5 pm
Nov. 9	Lowell, MA	12 - 1 pm
Nov. 9	Lawrence, MA	2 - 3 pm
Nov. 9	Nashua, NH	4 - 5pm
Nov. 10	Worcester, MA	12 - 3 pm
Nov. 11	Hartford, CT	9:30 - 11 am
Nov. 11	Waterbury, CT	11:30 am - 1 pm
Nov. 12	Kennebunkport, ME	3 - 4 pm
Nov. 13	Norwood, MA	6 - 7 pm
Nov. 14	Putnam, CT	1 - 2 pm
Nov. 14	Providence, RI	4 - 5:30 pm
Nov. 16	Albany, NY	7 - 8 pm
Nov. 17	Binghamton, NY	9 - 10 am
Nov. 17	Scranton, PA	12 - 2 pm
Nov. 17	Frackville, PA	5 - 6 pm
Nov. 18	Brooklyn, NY	12 - 3 pm
Nov. 18	Bridgeport, CT	5 - 6 pm

FINAL CHRISTMAS CONTAINER
LOADING NOVEMBER 20 TH

BALSAS IŠ LIETUVOS

Ars longa: dainuok ir darbuokis

Vladas Braziūnas

„Ecce nova sunt omnia“ („Šitai yra visa nauja“), – užrašė Strazdelis epigrafą savo „Giesmėms šviesiems ir šventoms“, be cenzūros palaiminimo dar užpraėjusio amžiaus pradžioje išleistai knygelei, ir šitie aštuoniolika žalių popieriaus lapelių, už kuriuos (eilėraštį „Pagrabas Palšio“) kūrybingasis kunigėlis ir baustas buvo, kurie jo valdžios, Vilniaus konsistorijos, nutarimu graibstomi ir naikinami buvo, – šitos žalios giesmėlės iš tikrųjų buvo ir tebėra naujos tuo nesenstamu dvasios naujumu, jas persmelkusiu.

Plito kadaise toks anekdotas, kaip ainiai tuos kadaisinius laikus ir jų didžiavirius vadinsiantys. Brežnevas? Toks žmogelis Raikino laikais: „ars longa“... Na, niekas čia neirs ir jokio čia žemaitiško „longa“. Tik sakė romėnai, jog menas ilgaamžis, tuo tarpu gyvenimas, jo žaidimų bokštai bei karaliai... – vienodai jų figūrėlės nukertamos. Kad ir kokie „bravo“ sau atrodė, kad ir kaip, regis, gražbylingai įsigiedoję buvo, – vis tiek: „vita brevis“, gyvenimėlis (ju) trumpas.

Visa ori lietuvių „ars longa“ filosofija kuo puikiausiai įtelpa glaustan dzūkų darbo dainos motyvą:

Tai aš indėtau

krištolėlio langeli,
tai aš žūrėtau
in pūdymo šalal(i),
tai aš žūrėtau
in pūdymo šalal(i),
ar gražiai ara
bernelis pūdymėl(i).

Dirbk ir grožėkis amžinu savo darbu. Jauski jo prasmę.

„Ora et labora“. Melskis ir dirbk. Tas lygiai yra: dainuok ir darbuokis.

Ruoškis orei, pirmajai vagai. Ir dirvos n'apleiski: Mano bernelio juodžiausias pūdzymėlis – mano bernelio razumnas razumėl(is).

Šitai yra visa nauja. Visad amžina ir nauja. Šičia, kur į vieną susilieja dora, darbas, daina, dailė... Kur nėra nė krislo laikinumo, nė krislo baikščios (iš tikrųjų) vienadienės galios, sutrikusios (iš tikrųjų) demagogijos.

Rimtai nuosekliai triūsiančio – kad ir ką, kad ir kur – joks Zuokas nepasius baidyti karvelių nuo savo paties medinio balvono galvos (taip Vilniaus meras kadaise pasiūlė įsadarbinti Grūto parko prižiūrėtoju vienam kadaise itin spirgėjusiam parlamentarui – medžio balvonėliu galiausiai tame ironijos parke sustingusiam).

Kviečiame parenti TAUTOS FONDĄ savo darbu ir aukomis.
Remdami TAUTOS FONDĄ remiate Lietuvos švietimą ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

Aukos siųsti: 351 Highland Blvd. tel/fax (718) 277-0682
Brooklyn, NY 11207-1910 el. paštas TAUTFD@aol.com

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

FINNAIR
LUFTHANSA - SAS
OR OTHER CARRIERS
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164
1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net
web site: www.rigaven.com



Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-kerių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos
Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Atsiųsta paminėti:

Bronius Nainys, LIETUVAI IR LIETUVYBEI. JAV LB penkiasdešimties sukakties minėjimo organizacinis komitetas, Chicago 2001 m.

Juozas Kriaučiūnas, SKOLA GRAŽINO. Leidykla "Naujasis lankas", Kaunas 2001 m. Knyga gaunama: Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno

knygynas, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260.

ŽODIS TARP MŪSŲ, 2001 m. lapkričio-gruodžio kasdienės meditacijos. Kaunas 2001 m. JAV ir Kanadoje užsisakyti galite per Vinčą Kolyčių, 86 Glenhome Ave., Toronto, ON M6H 3B1, Canada.

Vytautas Volertas, BAUBONIS. Leidykla "Naujasis Dienovidis", Vilnius 2000 m.

calls to LITHUANIA
from 20.9¢/min
Great rates to the rest of the world - any day, any time.
Long Distance Post
1-800-449-0445
www.ldpost.com

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$448 r.t.

One way to Vilnius \$319



FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Restrictions apply

LIETUVA 2001

Pigiausios kainos skrydžiams į VILNIŲ vasarą iš New Yorko, Chicagos, Los Angeles, Detroito, Clevelando, Floridos ir kitų JAV miestų Finnair ir kitomis oro linijomis.

- Mašinų rezervacijos Vilniuje
- Viešbučiai
- 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
NOVEMBER PICK-UP SCHEDULE

November 13	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm
November 15	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
November 16	Philadelphia, PA	11-12 noon
	(at Lithuanian Music Hall on Allegheny Ave.)	
	Baltimore, MD	4-5 pm
November 17	Brooklyn, NY	12-1 pm
November 19	Putnam, CT	2-4 pm
November 27	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm
November 29	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

Lietuvos Vyčių centro valdybos suvažiavimas

Lietuvos Vyčių centro valdybos posėdis š. m. spalio 27 d. vyko Philadelphiaje, Šv. Jurgio parapijos salje. Dalyvavo centro valdybos nariai iš Connecticut, Illinois, Maryland, Michigan, Ohio, Pennsylvania, New Jersey ir New Yorko valstijų. Suvažiavimą globojo Philadelphiajos vyčių 3 kuopa, veikianti prie Šv. Jurgio parapijos.

Susirinkimo pradžioje dvasios vadas, prelatas Juozas Anderlonis, sukalbėjo maldą, pasveikino dalyvius ir palinkėjo sėkmingo posėdžio. Lietuvos vyčių kuopos vardu pasveikino kuopos pirmininkė Irene Ožalis. Posėdžiui vadovavo pirmininkas Robert A. Martin, Jr. Jis pasveikino naujus išrinktus centro valdybos narius, komitetų pirmininkus ir svečius.

Išdininkas Richard Niedvares išsamiai apibūdino centro valdybos 2001-02 m. biudžetą ir organizacijos būklę.

89-tasis metinis Lietuvos vyčių suvažiavimas-seimas vyks 2002 m. rugpjūčio 1-4 d. Congress Plaza viešbutyje, Chicago, Illinois, jį globos Chicago 16 kuopa. Suvažiavimo komiteto kopirmininkai yra Robert A. Martin, Jr., ir Kenneth Rudmin.

90-tasis metinis Lietuvos vyčių suvažiavimas-seimas vyks 2003 m. rugpjūčio m. Brokton, Massachusetts. Jį globos Brokton 1 kuopa, vadovaujama pirmininkės Bizinauskienės. Tikslios suvažiavimo datos bus praneštos vėliau.

Robert A. Martin, Jr., pasakojo valdybai apie savo kelionę į Washingtoną, susitikimus su LR prezidentu Valdu

Adamkum ir kitais pabaltiečių organizacijos pareigūnais. Vyko įvairūs posėdžiai ir susirinkimai. 25,000 parašų buvo surinkta paremti Baltijos kraštų priėmimą į NATO ir perduota prezidentui George W. Bush. Parašai buvo gauti iš visų 50 JAV valstijų. R. Martin dalyvavo ir JAV Lietuvių Bendruomenės 50 metų sukaktėje. Lietuvos Vyčių organizacija buvo apdovanotas žymeniu su užrašu: "50 metų veiklos sukaktį minint JAV Lietuvių Bendruomenė reiškia padėką Lietuvos Vyčių organizacijai už sėkmingą lietuviško jaunimo tautinėje dvasioje ugdymą. 2001.X.13". Komitetų pirmininkai skaitė savo pranešimus.

Tolimesnėje posėdžio eigoje buvo aptarti einamieji reikalai, vyko diskusijos, svarstymai ir nutarimai, posėdis baigtas maldą, sukalbėta seselės vienuolės Janine Golubickis.

Šv. Mišias Šv. Jurgio bažnyčioje aukėjo prelatas Juozas Anderlonis. Prieš pradėdant Mišias, Alice Bacon, 3 kuopos narė davė priesaiką ir buvo pakelta į ketvirtąjį laipsnį. Mišių metu giedojo parapijos choras. Savo pamokslu prelatas Anderlonis sveikino centro valdybą ir pažymėjo, kad posėdis buvo darbingas ir sėkmingas. Po Mišių visi susirinko parapijos salėje, kur Krimas šeima paruošė gardžią vakarienę.

Ateinantis centro valdybos posėdis numatytas sušaukti 2002 m. balandžio 6 d., Chicago, Illinois, jį globos 16 kuopa.

Regina Juškaitė-Švobienė

New Haven, CT

Lapkričio 17 d., šeštadienį, visą dieną Vyčių 50-toji kuopa rengia linksną prieššventinį turgų Šv. Kazimiero parapijai palaikyti. Jis vyks 339 Green St. salėje. Veiks lietuviška virtuvė, kavinė su lietuviško mais-

to išpardavimu, kalakutų loterija ir namie keptais pyragais bei įvairiais namų reikmenimis. Kviečiame visus lietuvius dalyvauti ir atnaujinti pažintį. Ypač laukiame apsilankant dabar iš Lietuvos atvykusius.

Rengėjai

Sydney, Australia

Algirdo Landsbergio dramų skaitymas Bankstowne

Visada yra malonu rašyti apie gerus ir gražius dalykus, apie mūsų kultūrinių meniškų, literatūrų ir mūsų kultūrai reikšmingų parengimus, kurie kaip gyvosios lietuviškos dvasios kibirkštys pakursto ir atgaivina lietuvių tautiškumo židinį.

Toks naudingas literatūros formos kultūrinis parengimas buvo rugpjūčio 12 dieną Sydney lietuvių klubo bibliotekos bičiulių būrelio suroštas dramaturgo Algirdo Landsbergio kūrybos skaitymas - iš penkių jo scenai skirtų veikalų rašytojos Elenos Jonaitienės ir Danutės Skorulienės sukurta vienas skaitomas dramatinis spektaklis.

Algirdas Landsbergis dabar jau 77 metų amžiaus literatūros mokslininkas, profesorius, rašytojas-dramaturgas. Jo draminių veikalų garsas, kaip skardžiai skambančio varpo gaudimas, pasklido toli. Pasiekė ir Australiją. Pjesė "Vėjas gluosniuose" sėkmingai buvo suvaidina Melbourne vienu Lietuvių Dienų metu. Dramą "Penki stulpai turgaus aikštėje" Strahfiede suvaidino baltai anglų kalba. Daug mūsiškių ją matė, ir jos įspūdis dar nėra išdilis iki šiol.

Landsbergis, kaip rašytojas, išaugo išeivijoje. Literatūrologai teigia, kad jis buvęs to meto literatūroje *enfant terrible*, neigęs senas tradicijas ir ejęs naujais pasaulio pažinimo keliais. Man jis atrodo visiškai jausmas, visiškai lietuviškas. Tokiam dramaturgui, kaip Landsbergis, yra neišvengiama būtinybė būti jaugusiam į tautos kultūrą, jausti jos istorinius lūžius, pralaimėjimus ir laimėjimus. Jo kūrybos šaknys kūrybos žiedus augina tik pasisemdamas savo jėgą iš tautos dvasios, jungiančios praeitį ir dabartį. Landsbergio dramose atrodo šiandieninės. Jų parašymo metu jose buvo parodytos tuometinės dabarties rūpesčiai ir problemos. Ir tas paraiškinimas, taip yra persunktas kūrybine jėga ir tiesa, kad jos turi nepraeinančią vertę.

Iš penkių veikalų - dramų ir komedijų - surišti viena išlų spektaklį nėra lengva. Landsbergio kūrybos pristatymo spektaklio kūrėjos gerai žinojo, kaip žodis skamba, parašytas tekste, ir kaip jis skamba, skaitomas scenoje. Jos sukūrė mūsuose iki šiol dar neišbandytą būdą tokiems skaitymams organizuoti. Pasižiūrėkime į sceną. Prie galinės sienos žemas stalielis. Jo abeiose pusėse

Krikščionybė Lietuvoje tūkstantmečių sandūroje

(atkelta iš 3 psl.)

krikščioniškų intelektualinių projektų gyvybingumą.

Pogrindyje ištversusių vienuolių stiprėjimas suteikė normalaus dvasinio ir viešojo gyvenimo paletę būtiną ryškiai spalvą. Su beglobiais vaikais spardantis futbolą pranciškonas - vaizdelis, visiems žinomas iš mineralinio vandens reklamos - vos vienas potėpis šia spalva. Tik kitam, tik meilei, tik dvasiniams dalykams atsiduoti pašauktųjų ištiso lūomo kasdienis realumas reiškia kur kas daugiau nei senelių ar našlaičių globa. Vienuolystė, esanti greta, tampa nepajudinamu ir sunkiai ignoruojamu matu, kurios akivaizdoje neužima tenka reikliau vertinti abstraktų, nepaliaujamai infliuojantį inteligentų dvasingumą ir dažnai vienadienį visuomenininkų pasiaukojimą. Ne istoriniuose veikaluose ar svečiuose kraštuose, o čia, mūsų miestuose, dabar gyvas jėzuitiškas ugdymas, sukurta iš esmės desovietizuota, baltomis koridorių sienomis ir jaukia dvasios tėvo šypsena šviečianti mokykla. Tai leidžia, žinia, šito norintiems, iš arti pažvelgti ir ne teoriškai suvokti, kokių vertybinių šaknų, kaip formuojamo ir grūdinamo noro pažinti pasaulį dėka atsirado, stiebėsi Lietuvos akademinė tradicija.

Pradžioje paminėjome Bažnyčios svarbą amortizuojant ekonominių pervartų padarinius. Turime galvoje ne tik visuomeninėms artimo meilės iniciatyvoms pavyzdį rodžiusio ir teberodančio Caritas veiklą. Svarbūs buvo daugkartiniai Vyskupų Konferencijos ir ortodoksų arkivyskupo Chrizostomo raginimai susilaikyti nuo aštrių, negatyvių reakcijų ir sunkmetį. Provincijos ir kaimo gyventojus, kuriuos skaudžiau, nei didžiųjų miestų žmones palietė ekonominės restruktūrizacijos skersvėjis, dažnai gelbėjo būtent krikščionių bendruomenės savitarpio pagalba. Skaudėsnis svarstymas apie principinį krikščionybės vaidmenį ekonominių formacijų lūžyje. Pastarųjų penkerių šešerių metų Lietuvos viešojo diskurso fenomenas - senstėjęsios spekuliatyvos Maxo Weberio teorijos apie kapitalizmo ištakas atgaivinimas. Istorikai, politologai, filosofai ir politikai Lietuvos nesėkmes kelyje į laisvą rinką komentuoja kritiškais pastabomis apie katalikybės nulemtą tautos mentalitetą ir antimodernią Katalikų Bažnyčios įtaką. Šį paradoksą nesunku iš-

sklaidyti visuomeninės psichologijos požiūriu. Reaguojant į atsikuriančios valstybės ir ekonominės sanklodos ydas, ypač į tikrąjį bei tariamąjį atsilikimą nuo estų ar čekų, labai patogu išrasti abstraktų kaltininką ir jam suversti bėdą dėl lietuvių pasyvumo, išglebimo, nepriepingumo. Didelių asmeninių pastangų, tvirtų stuburo reikalauja žvilgsnis į save patį ir tautą, pa-



Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius

stebint bei pripažįstant sovietinės demoralizacijos išpaukus. Daug lengviau pritarti chrestomatinių poemų "Kraujas ir pelenai", kandidatavusios į Lenino premiją, kaltinimams Bažnyčiai, kuri esą išmokė lietuvių nuolankumo.

Atsiverusi sąžinės laisvės erdvė apskritai sukėlė didžiulę dvasinę bei intelektualinę įtampą. Bažnyčios visuomeninė svarba ir nekompromisinė laikysena yra svarbiausia priežastis, kodėl ji pastaraisiais metais taip dažnai, nerečiau nei sovietmečiu, buvo perkamu žurnalistų pašaipos ir užsiuolimo objektu. Antibaznytinis žiniasklaidos iniršis kartais įgyja patologinius pavidalus, ką liudija senas sovietiniams okupantams uoliai tarnavusio mediko ir įtakingiausio save laikančio dienraščio išpuolis prieš Joną Paulių II. Tai, jog ir viešasis, ir administracinis šio išpuolio įvertinimas buvo toks nykus, tik patvirtina, kad moralinio jaučiamo stoka yra užleista visuome-

nės bėda. Bažnyčios vyresnybė visą dešimtmetį grūmėsi su pastangomis paversti ją politinių žaidimų įrankiu, kiek įmanu ribojant dvasininkų dalyvavimą partinėje veikloje. Lygia greta stabdyti tautos išrinktųjų ir nerinktųjų mėginimai kištis į Bažnyčios vidaus tvarkymąsi, kuriuos arkivyskupas Tamkevičius yra įsimintinai pavadinęs "nenorinčio mirti komunizmo konvulsijomis". Bažnyčios siejimasis dėl visuomenės problemų išvengiant vienadienių aistrų sukūrio - tai krikščioniška

je krikščionių balsas kol kas yra vienintelė ženkli alternatyva moralinių kriterijų ištrynimo tendencijai, politiniams bei kultūriniais diskursams, formuojantiems pasyvumo, įtarumo, svetimumo bei nepasitikėjimo atmosfera.

Sėkmingos Bažnyčios pastangos puoselėti tradicines ir naujas bendruomeniškumo formas yra bene plačiausiu mastu įgyvendinama galimybė ugdyti pilietinę visuomenę kaip subidiariai veikiančią iniciatyvių ir atsakingų grupių konsteliaciją. Viešumoje menkai pastebima, tačiau didelę uždelsto veikimo potencialą turi naujųjų katalikiškų pasauliečių judėjimų, sėkmingai suleidusių šaknis Lietuvoje, intensyvi, doroviškai motyvuota ir tikslinga veikla. Lietuvių-lenkų, lietuvių-rusų priešprieša formavosi ir aštriausios formas nuo pereito šimtmečio igijo bažnytinėje plotmėje. Tačiau būtent joje, paminint kad ir palaimintąjį Jurgį Matulaitį, visuomet puoselėta, o laisvės dienomis išsiskleidė evangelinė žinia - žmogiškumas aukščiau tautiškumo, krikščionių vienybė svarbiau už istorines skriaudas. Kretingos jaunimo grupelių evangelizacinės misijos Karaliaučiuje prasidėjo anksčiau ir duos gal ne mažiau nei subtilūs diplomatų manevrai. Dabartinės bažnyčių pastangos atvesti tautinio danties už tautinį dantį įstatymą padeda išvysti margos, bet viduje ir su kaimynais sugyvenančios Lietuvos perspektyvą. Krikščioniškos meilės savimonė vienintelė pajėgi iš tiesų užgydyti tautinės ir socialinės pagiežos žaizdas, kurias pilietiško ar viešojo korektiškumo deklaracijos tik užtępa laikina kosmetinė pudra.

perspektyvą įgalinanti laikysena, kurios dėka svarbiausio gėrio ir blogio kriterijų neužtemdo sovietmečio randai ir jų didenybės interesai.

Tai, jog net trys naujai paskirti Lietuvos vyskupai - Sigitas Tamkevičius, Jonas Boruta ir Jonas Kauneckas - sovietmečiu buvo kolaboravimo galimybę atmetusios ir principingai už religijos laisvę bei žmogaus teises kovojusios grupės lyderiai, liudija Šventojo Sosto paramą sunkiai vykstantiems dvasinės desovietizacijos procesams. Drauge tai aktualizuoja Bažnyčios dalyvavimą formuojant naujosios istorijos savimonę. Istorinės tapatybės išgryninimas, ypač santykio su totalitarizmais požiūriu, yra lemiamas stabilios, ilgaamžės pilietinės dermės, taigi ir demokratinės brandos sąlyga. Krikščioniška silpnųjų refleksijos ir atsakomybės patirtis, Jubiliejaus metais sustiprinta atgailos aktų Vatikane bei Vilniuje, šiuo požiūriu neapnaukstanta ir neišsemiamą. Viešojoje sfero-

paliudyti, kad skaitymuose buvo tikrai puikių įtampos žybtelėjimų. Publika gerai suprato dramų idėjas ir jų vertę, o taip pat pasidžiaugė aktorių tariamo gyvo kūrybinio žodžio maloniu skambėjimu.

Žmonės po visų apeigų greitai neišsiskirstė, nes kitame salės gale jų laukė kava ir pyragai.

Juozas Almis Jūragis

Lietuvoje mirus

A. A. ALOYZUI BALSUI,

nuoširdžiausių užuojautą reiškiamo žmonai REGINAI, dukrai JŪRATEI, dvilėms anūkėms ir anūkui, bei sūnui ALGIUI su žmona.

Maldoje dalinamės Jūsų skausmu.

LITUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ KULTŪROS DRAUGIJA

DARBININKAS



341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: darbininkas@hotmail.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Muz. Virginijaus Barkausko vargonų muzikos koncertas įvyks šį sekmadienį, lapkričio 11 d., 4 val. popiet. V. Atsimainymo par. bažnyčioje, 64-15 Perry Ave., Maspeth, NY. Žiūr. skelbimą šio psl. apačioje.

Tris naujus vyskopus š. m. spalio pabaigoje popiežius Jonas Paulius II paskyrė New Yorko arkidiecezijai. Tai monsignorai: Josu Iriondo, 62 m., gimęs Ispanijoje; Timothy McDonnell, 63 m., gimęs New Yorke; ir Dominick Lagonegro, 58 m., gimęs White Plains, NY. Jie bus vyskupai augziliarai, t. y. padės kardinolui Edward Egan administracijoje.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Vargonų muzikos koncertas-rečitalis įvyks mūsų parapijos bažnyčioje š. m. lapkričio 11 d., 4 val. popiet. Vargonais gros **muzikas Virginijus Barkauskas**. Tai bus džiaugsmo šventė, įsigijus gerus Allen firmos naujus vargonus. Vargonai kainavo 54,000 dol. Dabar yra renkamos aukos padengti šias išlaidas. Tikimės, kad visi lietuviai gausiai mums padės.

Kiekvieną pirmadienį 7:30 val. ryto mišios aukojamos lietuviškai, o prieš mišias kalbama Šv. Marijos Medaliko novena.

Lietuvos Vyčių 110 kuopos narių susirinkimas įvyks lapkričio 25 d. tuojau po 11:30 val. mišių parapijos salėje.

Suaugusiųjų įvedimo į krikščionybę kursas yra planuojamas ir šiais metais. Pamos lietuvių kalba prasidės parapijos klebonijoje. Šis kursas tęsis nuo pirmosios advento savaitės iki Velykų laikotarpio vieną kartą per savaitę, pamoka užtrunka apie pusantros valandos. Kas įdomiausi šiuo kursu, prašomi skambinti į kleboniją tel. (718) 326-2236 dėl daugiau informacijų.

New Yorko lituanistinė Maironio mokykla šiemet švenčia 50 metų sukaktį. Ta proga rengiamas banketas, kuris įvyks lapkričio 17 d., 7 val. vak. Plattdeutsche Parko restorano banketu salėje. **Rengėjai prašo skubiai užsisakyti vietas dabar.** Užsakymus priima Asta Lukoševičiūtė (728) 849-6083 arba Vida Jankauskienė (718) 849-2260. Čekius rašyti: Lithuanian Education Council of USA, Inc., ir siųsti Astai Lukoševičiūtei: 87-38 95th St., Woodhaven, NY 11427. Žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

Kalėdų paplotėliai (Christmas Wafers) šiemet ir vėl gausiami Darbininko administracijoje. Viename vokelyje yra po 5 paplotėlius. Kaina 5 dol. su persiuntimu. Prašome užsisakyti iš anksto, prisiunčiant užmokestį arba skambinti į administraciją tel. (718) 827-1351. Užsisakykite dabar, kol paštas dar neapsunkintas su šventinėmis siuntomis.

Tautos Fondas š. m. rugsėjo 22 d. išsiuntė į Lietuvą jau trečią talpintuvą su 1,220 dėžėmis, kuriuose tilpo 36 kompiuteriai įvairioms mokykloms; 700 dėžių su knygomis anglų kalba vaikams ir jaunimui literatūros skaitymams; amerikiečių Glenwood pradžios mokyklos dovanotų 50 dėžių su "school supplies" Lietuvos pradžios mokykloms; 37 dviračiai; 5,000 svarų medžiagos vyresniųjų lietuvių mergaičių siuvimo klasmės; apie 600 porų batų įvairaus amžiaus vaikams ir kt. Vytautas ir Liuda Žiaugrai iš Bostono paauguko 37 dėžes anglų kalba klasikinės literatūros knygų Rokiškio kolegijai, kur ruošiami ir tobulinami anglų ir vokiečių kalbų dėstytojai. Dėl daugiau informacijų, kaip galima įsijungti į šią Lietuvai svarbią pagalbą, prašome kreiptis: Tautos Fondas, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207; tel. (718) 277-0682.

Ansamblis "AINIAI" koncertuoja Elizabeth, NJ

Š. m. lapkričio 18 d. 1:30 val. popiet Šv. Petro ir Povilo par. salėje, 216 Ripley Pl.



"Ainiai" - lietuviškos muzikos ansamblis su solistais

Lapkričio 8 - 27 dienomis su savo nauja nuotaikinga koncertine programa Amerikoje svečiuosis lietuviškos muzikos ansamblis "Ainiai" iš Kauno. Tai nuostabus profesionalus kolektyvas, šiemet pažymintis savo kūrybinės veiklos dešimtmetį. Ansamblio įkūrėjas ir meno vadovas - birbynininkas, kompozitorius **Jonas Urbonas**. Kolektyvą sudaro 6 profesionalai muzikantai, baigę Lietuvos Muzikos Akademiją ir kiekvienas grojantis keletu instrumentų. Koncertuose skamba daugiau kaip 20 lietuviškų instrumentų: birbynės, kanklės, ragai, skudučiai, lumzdeliai, skrabalai ir t.t., o taip pat klasikiniai instrumentai: akordeonas, smuikas, mušamieji ir kiti. Koncertams ansamblis kviečia žymius Lietuvos dainininkus. Šioje koncertinėje kelionėje po Ameriką ansamblį lydės Lietuvos Nacionalinio operos ir baleto teatro solistai **Rasa Juzukonytė** ir **Česlovas Nausėda** bei Kauno muzikinio teatro solistas **Juozas Janušaitis**. Keletą dainų žada padainuoti ir ansamblio birbynininkas Edmundas Gumuliauskas. Reikia pažymėti, kad solistai Č. Nausėda ir J. Janušaitis šiemet taip pat švenčia jubiliejus - savo kūrybinės veiklos dvidešimtmečius. Todėl ansamblis "Ainiai" su šiuo duetu paruošė programą, skirtą šiems jubiliejams pažymėti.

Kokia bus programa?
Koncertas bus dviejų dalių, kurių metu skambės 26 įvairios lietuvių

liaudies ir lietuvių kompozitorių sukurtos dainos ir muzikos kūrinių. Koncertuose skambės lyrinės dainos: "Sugrįžtu", "Vai gražu", "Jaunystei"; patriotinės: "Lietuva", "Su Vytautu" ir "Oi, tu Lietuva Tėvyne"; žinomos liaudies dainos: "Saulutė nusileido" ir "Subatvakarėlis"; jumoristinės: "Kur buvai, Jonai?", ir "Kon saka?" - visų ir nesuminėsi. O kur dar smagios polkos ir liaudies šokiai, kaip "Smuiko polka", "Telšių klumpakojis" bei mūsų visų gerai žinomos ir mėgiamos "Vakaruškos". Kaip matote, muzikos ir dainų gausumo ir įvairovės ansamblis "Ainiai" žada patenkinti kiekvieno žiūrovo skonį bei lūkesčius.

Tai jau antroji kolektyvo viešnagė Amerikos žemyne. 1996 m. "Ainiai" su pasisekimu koncertavo Chicagoje, Los Angeles ir kituose Vakarų Amerikos miestuose bei Kanadoje. Šį kartą "Ainiai" koncertuos rytinėje Amerikos dalyje ir turės 9 koncertus. Būsimųjų koncertų klausytojų žiniai pateikiame miestus, datas ir organizatorių pavardes. Savo koncertus "Ainiai" pradės lapkričio 10 d. Washington, DC (Daina Kojelytė). Po to koncertuos Philadelphiaje (lapkr. 11, Teresė Gečienė), Putname (lapkr. 14, seselė Paulė), Bostone (lapkr. 16, Aidas Kupčinskas), Hartforde (lapkr. 17, Dana Grajauskaitė), Elizabeth (lapkr. 18, Rimgaudas Radzevičius), Clevelande (lapkr. 23, BALFo pirm. Vincas Apanius), Detroit (lapkr. 24, kun. Aloyzas Volskis) ir kelionę užbaigia kon-

certu Chicagoje (lapkr. 25, Pasaulio Lietuvių centras).

- o -

Dabar kreipiamės į New Jersey ir New Yorko lietuvių. Jums skirtas "Ainių" koncertas įvyks **sekmadienį, lapkričio 18 d. Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, 216 Ripley Place, Elizabeth, NJ.** Koncerto pradžia 1:30 val. popiet. Tuojau po mišių, parapijos salėje galima bus pavalgyti lietuviškų patiekalų pietus. Jaunosios lietuviškos žada pagaminti skanius cepelinus ir kitokius valgius. Pietų metu galima bus pabendrauti su ansamblio muzikantais ir dainininkais, arčiau apžiūrėti lietuvių liaudies instrumentus. Veiks baras.

Tikimės, kad koncertas sutrauks gausų būrį ne tik vidutinios ir vyresniosios kartos lietuvių, bet ir "trečiosios bangos" Tai viena iš retų progų su pažindinti ir pačius mūsų mažiausius su tėvų ir senelių palikimu. Tegul mažieji sužino, kaip skamba birbynė, kas yra kanklės. Atvažiuokite patys ir atsivežkite savo vaikus. Vaikams iki 13 metų įėjimas laisvas. Jaunuoliams 13 - 19 metų - įėjimo bilietas - 6 dol. Suaugusiems - 12 dol. Dėl bilietų skambinti: J. Jasaitienė (928) 241-3491; R. Radzevičiui - (973) 439-1169. Prašome paskubėti įsigyti bilietus, nes jų bus pardavinėjama tik 300 - tiek talpina salė.

Laukiame visų!

J. R.

Lietuvos Vyčių veikloje

Lietuvos Vyčių Great Necko kuopos susirinkimas įvyko spalio 22 d. Jis buvo pradėtas malda, kurioje buvo prisiminti ir rugsėjo 11-ą tragiškai žuvusieji. Pirm. Al Wesey pranešė, kad Great Necke yra rengiama visų tautinių organizacijų paroda, į kurią lietuviai nebuvo pakviesti. Al Wesey susisieks su rengimo komiteto pirmininke ir paaškinus, kad lietuviai yra daug prisidėję prie Great Necko miestelio suklestėjimo, ji mielai sutiko, kad Lietuvos Vyčių Great Necko kuopa ir JAV Lietuvių Bendruomenės Great Necko apylinkė pristatytų savo pasiekimus drauge su kitomis miestelio tautinėmis organizacijomis. Ji pakvietė ir Vyčių kuopos pirmininką Al Wesey ir LB Great Neck apylinkės pirm. Ireną Vilgaliene dalyvauti posėdyje, kuriame bus aptariama būsimoji daugia- tautė paroda.

Lietuvos Vyčių Great Necko kuopa išrinko valdybą kitiems metams: Al Wesey - pirmininkas; Marytė Wesey - sekretorė; Juozas Zukas - finansų sekretorius; Jose- fina Zukas - išdininkė.

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 c. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasiidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Jonas Sabaliauskas, Pittsburgh, PA, savo sesers Onutės atminimui **aukojo 30 dol.**

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

SIŪLOMI geri darbai moterims dirbti vaikų auklėmis arba namų šeimininkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitė. Galima gyventi šeimose. Būtinai minimalus anglų kalbos mokėjimas. Skambinti Joanai (718) 894-1352. (sk.).

Reikalinga moteris vieną kartą savaitėje **išvalyti 6 kambarių namą**. Skambinti (516) 785-0170, palikti žinutę (sk.).

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, lapkričio 17 d., nuo 12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **1-888-205-8851**.

"Vilties" siuntinių agentūra vėl priims siuntinius į Lietuvą sekmadienį, **lapkričio 18 d. nuo 12 iki 3 val. popiet.** "Darbininko" patalpose, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Mūsų atstovas New York'e yra **Algis Jankauskas**, tel. 718 849-2260. Dėl daugiau informacijų skambinti (617) 269-4455. (sk.).

Išnuomojamas kambarys dirbančiam vyrui ar moteriai nuo lapkričio 1 d. prie L. požeminio traukinio Myrtle Ave. stoties. Galima naudotis virtuve. Skambinti po 9 val. vak. tel. (718) 235-1702. Galite atsakove palikti žinutę. (sk.).

NAUJOVĖ NEW YORKE: kelių rūšių juoda duona, taip pat baltosnė plikytė, importuota iš Lietuvos, gaunama: Baltic Star Food Production parduotuvėje, 87-18 112th St., Richmond Hill, NY 11418. Tel. (718) 846-9094. Parduotuvė atidaryta 7 dienas savaitėje. (sk.).

New Yorko Maironio Lituanistinė Mokykla

nuoširdžiai kviečia visus į

50 METŲ JUBILIEJINĮ BANKETĄ,

kuris įvyks

2001 m. lapkričio 17 d., 7:00 val. vak.

Platdeutsche Park restorano banketu salėje

1132 Hempstead Turnpike, Franklin Square, NY

Kokteiliai ir šilta vakariene

Programoje:

Aldona Stasiulevičiūtė - populiariausių lietuviškų estradinių dainų atlikėja ir Maironio lituanistinės mokyklos jaunimas.

Stalų bei vietų malonėkite rezervuoti skambinant

Vidai Jankauskienei - (718) 849-2260

Astai Lukoševičiūtei - (718) 849-6083

Čekius rašyti Lithuanian Educational Council ir siųsti: Astai Lukoševičiūtei 87-38 95th St., Woodhaven, NY 11421

Įėjimo auka: \$50.00 - vaikams nuo 6-12 metų: \$10.00

Šokiams gros Romas Telšinskas

Visi nuoširdžiai kviečiami įsijungti į mūsų parapijiečių džiaugsmo šventę, įsigijus bažnyčioje naujus vargonus. Ta proga vyks

DEDIKACIJOS REČITALIS

vargonais gros muz. VIRGINIJUS BARKAUSKAS sekmadienį, lapkričio 11 d., 4 val. popiet

V. Atsimainymo bažnyčioje

64-15 Perry Avenue

(Msgr. Frank Bulovas Ave.)

Maspeth, NY

Auka 15 dol.

Vaikams 5 dol.

Po koncerto - vaišės salėje

Kleb. kun. James T. Rooney

Vik. kun. Vytautas Volerfas

LIETUVIŠKI RAGUOLIAI

- kepame virš 30 metų
- siunčiame į visas JAV valstijas
- 3 dydžiai: 5, 10 ir 15 svarų
- laikas jau dabar užsisakyti šventėms

Skambinkite Juozui Liūdžiui

New Britain, CT

tel. (860) 223-2380 FAX (860) 224-3341